

შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი

როგორ მოვემზადოთ მასწავლებლის გამოცდისათვის

სამოქალაქო განათლება

@ შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი

საგამოცდო კრებული წარმოადგენს „შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის“ საკუთრებას და დაცულია საქართველოს კანონით - „საავტორო და მომიჯნავე უფლებების შესახებ“. „შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის“ ნებართვის გარეშე დაუშვებელია ტექსტში რაიმე ცვლილების შეტანა, რეპროდუქცია, თარგმნა და სხვა საშუალებებით (როგორც ბეჭდვითი, ასევე ელექტრონული ფორმით) გავრცელება, აგრეთვე იკრძალება საგამოცდო კრებულის გამოყენება კომერციული მიზნებისათვის.

სარჩევი

შესავალი	4
სამოქალაქო განათლების საგამოცდო პროგრამა	5
ტესტური დავალებების აღწერილობა და ნიმუშები	10
რეკომენდებული ლიტერატურა	29
სამოქალაქო განათლების ტესტი და შეფასების სქემა	30

შესავალი

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს გადაწყვეტილებით, შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი 2011 წლიდან ატარებს სამოქალაქო განათლების მასწავლებელთა გამოცდას. სამოქალაქო განათლების ტესტი ამოწმებს საგნის სწავლებისათვის სავალდებულო იმ ცოდნასა და უნარებს, რომელიც განისაზღვრა საგამოცდო პროგრამით.

წინამდებარე კრებულის მიზანია, სამოქალაქო განათლების მასწავლებლებს, აგრეთვე მასწავლებლობის მსურველებს გააცნოს გამოცდის მოთხოვნები, საგამოცდო პროგრამა, ტესტურ დავალებათა აღწერილობა, საგამოცდო ტესტის ნიმუში და ტესტის შეფასების კრიტერიუმები.

შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი გამოცდებს 2016 წლიდან ნაწილობრივ ელექტრონული ფორმატით ატარებს. ფორმატი მხოლოდ ტესტის (და არა პასუხების ფურცლის) ელექტრონულად მიწოდებას ითვალისწინებს. აპლიკანტი დავალებას მისთვის განკუთვნილი კომპიუტერის ეკრანზე დაინახავს, პასუხებს კი ნაბეჭდ პასუხების ფურცელზე მონიშნავს ან დაწერს.

ტესტის სტრუქტურისა და თითოეული ტესტური დავალების აღწერილობის წინასწარ გაცნობა დაგეხმარებათ გამოცდის უკეთ ჩაბარებაში. ტესტირების დროს საჭიროა დავალების ტექნიკური თუ შინაარსობრივი მოთხოვნების მაქსიმალური სიზუსტით დაცვა და პასუხების ფურცელზე დაკვირვებით მუშაობა.

ვიმედოვნებთ, ეს კრებული დაგეხმარებათ, უკეთ მოემზადოთ პედაგოგთა სამოქალაქო განათლების საგნის გამოცდისათვის.

გისურვებთ წარმატებას!

მასწავლებლის საგნობრივი და კომპეტენციის დადასტურების გამოცდა

სამოქალაქო განათლება

საგამოცდო პროგრამა

სამოქალაქო განათლების საგამოცდო პროგრამა ეფუძნება საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ დამტკიცებულ მასწავლებლის პროფესიულ სტანდარტს საზოგადოებრივ მეცნიერებებში (საბაზო და საშუალო საფეხური).

საკითხთა ჩამონათვალი	საკითხის ღაზუსტება
I. პროფესიული უნარ-ჩვევები	
<p>1. კვლევა</p>	<p>1.1. საზოგადოებრივ ცხოვრებაში საკუთარი შესაძლებლობების, ადგილისა და მნიშვნელობის გაანალიზება;</p> <p>1.2. საზოგადოებრივი ცხოვრებისათვის მნიშვნელოვანი მოვლენებისა და პროცესების ამოცნობა და მრავალმხრივი გაანალიზება;</p> <p>1.3. საზოგადოებრივი, რელიგიური, საგანმანათლებლო, სამართლებრივი, სახელმწიფო და ეკონომიკური ინსტიტუტების ფუნქციებისა და მნიშვნელობის გაანალიზება.</p> <p>1.4. დემოკრატიული პრაქტიკის ანალიზი საზოგადოების ინტერესებთან, ტრადიციებთან და ღირებულებებთან მიმართებაში.</p> <p>1.5. სამოქალაქო ცხოვრების, პოლიტიკისა და სახელმწიფოს მიზნუ-შედეგობრივი ანალიზი;</p> <p>1.6. საქართველოს პოლიტიკური ცხოვრების საფუძვლების ანალიზი;</p> <p>1.7. სახელმწიფოს კონსტიტუციური დემოკრატიის ჯანსაღი ფუნქციონირების ხელშეწყობისათვის მოქალაქეთა შესაძლებლობების შესწავლა-ანალიზი;</p> <p>1.8. საზოგადოებრივი ინტერესების განხორციელებისათვის სამოქალაქო მონაწილეობითი პროცესების მნიშვნელობის ანალიზი;</p>
<p>2. შეფასება</p>	<p>2.1. საზოგადოებრივ მოვლენებსა და პროცესებთან მიმართებაში პოზიციის გამომუშავება და არგუმენტირებულად დაცვა;</p> <p>2.2. საზოგადოებრივ მოვლენებსა და პროცესებთან მიმართებაში სხვადასხვა მიდგომისა თუ პოზიციის კრიტიკულად შეფასება;</p> <p>2.3. მოვლენების, პროცესებისა და პოზიციების შეფასებისას შესაბამისი კრიტერიუმების გამოყენება.</p> <p>2.4. კონსტიტუციის საფუძველზე მოქმედი ხელისუფლების საქმიანობაში დემოკრატიის მიზნების, ღირებულებებისა და პრინციპების ასახვის შეფასება;</p> <p>2.5. ქვეყნის დემოკრატიაში მოქალაქეების როლის, მათი პირადი პოლიტიკური და ეკონომიკური ვალდებულებების შეფასება;</p>

II. პროფესიული ცოდნა

<p>1. საზოგადოებრივი მეცნიერებების საფუძვლები და ძირითადი ცნებები</p>	<p>1.1. საზოგადოებრივი მეცნიერებების ძირითადი საგანი და კვლევის ასპექტები. 1.2. პიროვნებისა და საზოგადოების განვითარების ძირითადი კანონზომიერებები; 1.3. კულტურის არსი, რაობა და მისი მრავალფეროვნება; 1.4. რელიგია, როგორც კულტურული ფენომენი;</p>
<p>2. საზოგადოებრივ მეცნიერებებში გამოყენებული ძირითადი მეთოდები</p>	<p>2.1. მსჯელობა - ფაქტი და მოსაზრება; 2.2. ანალიზი (მიზეზ-შედეგობრივი, შედარებითი, სიტუაციური); 2.3. სოციალური სტატისტიკა და ანალიზი; 2.4. კვლევის რაოდენობრივი და თვისებრივი მეთოდები.</p>
<p>3. ადამიანის უფლებები და თავისუფლებები</p>	<p>3.1. ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების საფუძვლები; 3.2. ადამიანის უფლებების განვითარების ძირითადი ისტორიული ეტაპები; 3.3. უფლებებისა და თავისუფლებების არსი; 3.4. ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების კლასიფიკაცია; 3.5. ადამიანის უფლებებისა და თავისუფლებების განმსაზღვრელი ფუძემდებლური დოკუმენტები.</p>
<p>4. კონფლიქტი და მშვიდობის მშენებლობა</p>	<p>4.1. კონფლიქტი: მისი მართვა, გადაჭრა, ტრანსფორმაცია, კონფლიქტის ანალიზის ტექნიკები; 4.2. კონფლიქტურ სიტუაციაში ქცევის სტრატეგიები და ტიპები; 4.3. მშვიდობა, როგორც პროცესი – მისი არსი და სწავლების სტრატეგიები; 4.4. ფორმალური და არაფორმალური სამშვიდობო განათლება.</p>
<p>5. მშვიდობიანი თანაარსებობა და მრავალფეროვანი გარემო</p>	<p>5.1. უმრავლესობა, უმცირესობები, მოწყვლადი ჯგუფები; 5.2. თანასწორობა და დისკრიმინაცია; 5.3. ინტეგრაცია და ასიმილაცია; 5.4. სტერეოტიპები; 5.5. ტოლერანტობა: მისი არსი და განზომილებები.</p>
<p>6. დემოკრატიის არსი და მისი ძირითადი ინსტიტუტები</p>	<p>6.1. დემოკრატიის მიზნები, ღირებულებათა საფუძვლები და პრინციპები; 6.2. დემოკრატიის განვითარების ძირითადი ისტორიული ეტაპები; 6.3. დემოკრატიული ინსტიტუტები და მათი მნიშვნელობა საზოგადოების განვითარებაში.</p>

<p>7. ძირითადი საზოგადოებრივი ინსტიტუტები და მათი ურთიერთქმედება</p>	<p>7.1. საზოგადოებრივი ინტერესები და სამოქალაქო საზოგადოება;</p> <p>7.2. საზოგადოებრივი ინსტიტუტები და სისტემები;</p> <p>7.3. სამოქალაქო საზოგადოების ძირითადი კომპონენტები: არასამთავრობო ორგანიზაციები, მედია, ინტერესთა ჯგუფები და არაფორმალური საზოგადოებრივი გაერთიანებები;</p> <p>7.4. სამოქალაქო მონაწილეობა.</p>
<p>8. მოქალაქეობა და მისი ასპექტები</p>	<p>8.1. მოქალაქეების სოციალური როლები;</p> <p>8.2. მოქალაქის უფლებები, მოვალეობები და პასუხისმგებლობა;</p> <p>8.3. მოქალაქის როლი ქვეყნის დემოკრატიაში;</p> <p>8.4. საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ ცხოვრებაში მოქალაქის ინფორმირებული, დაფიქრებული და ეფექტური მონაწილეობის ფორმები.</p> <p>8.5. სახელმწიფოს კონსტიტუციური დემოკრატის ჯანსაღი ფუნქციონირების ხელშეწყობა.</p>
<p>9. გლობალური პრობლემები და მისი მოგვარების გზები</p>	<p>9.1. სოციალური დაავადებები – ალკოჰოლიზმი და ნარკომანია;</p> <p>9.2. არასრულწლოვანთა დამნაშავეობა;</p> <p>9.3. განათლება და მისი ხელმისაწვდომობა;</p> <p>9.4. დევნილები და ლტოლვილები;</p> <p>9.5. სიღარიბე და მისი დაძლევის გზები;</p> <p>9.6. მდგრადი განვითარება და მისი ასპექტები;</p> <p>9.7. არათანაბარი განვითარება და კორუფცია;</p> <p>9.8. ტრეფიკინგი;</p> <p>9.9. სახელმწიფოს ძლიერების თანამედროვე მახასიათებლები და გლობალიზაცია;</p> <p>9.10. საერთაშორისო სახელმწიფოთაშორისი და არასამთავრობო ორგანიზაციები.</p> <p>9.11. საქართველოს ურთიერთობების პრინციპები მსოფლიოს სხვა ქვეყნებთან;</p>
<p>10. სახელმწიფოსა და სამართლის განვითარების ძირითადი თეორიები</p>	<p>10.1. მმართველობა და თვითმმართველობა;</p> <p>10.2. ძირითადი პოლიტიკური თეორიები და მათი არსი;</p> <p>10.3. სახელმწიფოს ნიშნები, ფუნქციები, მოწყობა;</p> <p>10.4. სახელმწიფოს ტიპები: მმართველობის ფორმები, საზოგადოებრივი წესწყობილება და პოლიტიკური რეჟიმები;</p> <p>10.5. სამართლებრივი სახელმწიფო და მისი მახასიათებლები;</p> <p>10.6. კანონის უზენაესობა და კანონიერება;</p> <p>10.7. სამართლებრივი კულტურა;</p> <p>10.8. საერთაშორისო სამართლის სახეები</p>

	<p>(ჰუმანიტარული, სისხლის სამართალი, გარემოსდაცვითი, ადამიანის უფლებების, შრომის და ა.შ.) და მისი მნიშვნელობა;</p> <p>10.9. საქართველოში სახელმწიფოს განვითარების ძირითადი ეტაპები;</p> <p>10.10. საქართველოს სახელმწიფოს კანონმდებლობა და მისი კავშირი საერთაშორისო სამართალთან (საქართველოს კონსტიტუცია და მისი ძირითადი პრინციპები).</p>
<p>11. ეკონომიკის ძირითადი ცნებები, კატეგორიები და თეორიები</p>	<p>11.1. ძირითადი ეკონომიკური სისტემები;</p> <p>11.2. ბაზრები და მათი ტიპები;</p> <p>11.3. ფული და მისი ფუნქციები;</p> <p>11.4. ეკონომიკური საქმიანობა, ბიზნესის ფორმები, ორგანიზება და დაფინანსება;</p> <p>11.5. კეთილდღეობის არსი და მნიშვნელობა;</p> <p>11.6. საზოგადოებრივი სარგებლობის საქონელი და მომსახურება;</p> <p>11.7. სოციალურ-ეკონომიკური უსაფრთხოება და პოლიტიკა;</p> <p>11.8. პროფესიონალიზმი და ცოდნის ეკონომიკა;</p> <p>11.9. ეკონომიკური გარემო;</p> <p>11.10. სახელმწიფოს ეკონომიკური ფუნქციები.</p>

სამოქალაქო განათლების საგამოცდო ტესტით მოწმდება:

- საპროგრამო მასალის ცოდნა და მისი გამოყენების უნარი (რეპროდუცირება);
- სხვადასხვა სახით (ტექსტი, რუკა, ფოტო, დიაგრამა) წარმოდგენილი მასალიდან საჭირო ინფორმაციის გამოყოფა (იდენტიფიცირება);
- ერთი და იმავე ინფორმაციის სხვადასხვა სახით გამოხატვა (ტრანსფორმაცია);
- საპროგრამო მასალის გააზრების, ანალიზის, განზოგადებისა და ინფორმაციიდან დასკვნის გამოტანის უნარი (პროდუცირება);
- დამოუკიდებელი, კრიტიკული აზროვნების უნარი (თავისუფალი პროდუცირება).

ტესტური დავალებების აღწერილობა და ნიმუშები

○ დავალება არჩევითი პასუხებით

დავალების აღწერა – დავალებაში დასმულია კითხვა, რომელსაც ოთხი სავარაუდო პასუხი ახლავს. მათგან მხოლოდ ერთია სწორი. პასუხების ფურცელში უნდა გადახაზოთ თქვენ მიერ არჩეული სწორი პასუხის შესაბამისი უჯრა. მოცემული ტესტური დავალება ამოწმებს ფაქტობრივი მასალის, ცნებებისა და ტერმინების ცოდნას, მოვლენათა დამახასიათებელი ნიშნებისა და განსხვავებების, მიზეზ-შედეგობრივი კავშირების, გამოვლენის უნარს. ამ ტიპის დავალებებით შემოწმდება ასევე საგნის სწავლების მეთოდიკის ცოდნაც. თითოეული დავალება ფასდება 1 ქულით.

გთავაზობთ ამ ტიპის დავალების ნიმუშებს სწორი პასუხებით:

- რომელი საერთაშორისო ხელშეკრულების საფუძველზე შეიქმნა ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლო?
 - ა. ევროპის სოციალური ქარტია
 - ბ. ადამიანის უფლებების საერთაშორისო ბილი
 - გ. ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაცია
 - დ. ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენცია

სწორი პასუხი: დ.

- საქართველოს კანონი „მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანებების შესახებ“ განსაზღვრავს პოლიტიკური პარტიის შექმნისა და საქმიანობის წესს. კანონის თანახმად დასაშვებია:
 - ა. პარტიის შექმნა რეგიონული ან ტერიტორიული ნიშნით;
 - ბ. პარტიის დამფუძნებელი ყრილობის ჩატარება წინასწარი ნებართვის გარეშე;
 - გ. მოქალაქე იყოს ერთზე მეტი პარტიის წევრი;
 - დ. პარტია იყოს სამეწარმეო იურიდიული პირი;

სწორი პასუხი: პოლიტიკური გაერთიანებების შესახებ საქართველოს კანონის თანახმად, დაუშვებელია პარტიის შექმნა რეგიონული ან ტერიტორიული ნიშნით. კანონის მიხედვით, პარტია არის არასამეწარმეო იურიდიული პირი, მოქალაქე შეიძლება იყოს მხოლოდ ერთი პარტიის წევრი, ხოლო მოქალაქეთა ჯგუფს პარტიის დამფუძნებელი ყრილობის ჩატარება წინასწარი ნებართვის გარეშე შეუძლია.

სწორი პასუხი: ბ.

- ყურადღებით წაიკითხეთ პასტორ მარტინ ნიმოლერის ცნობილი სიტყვები:

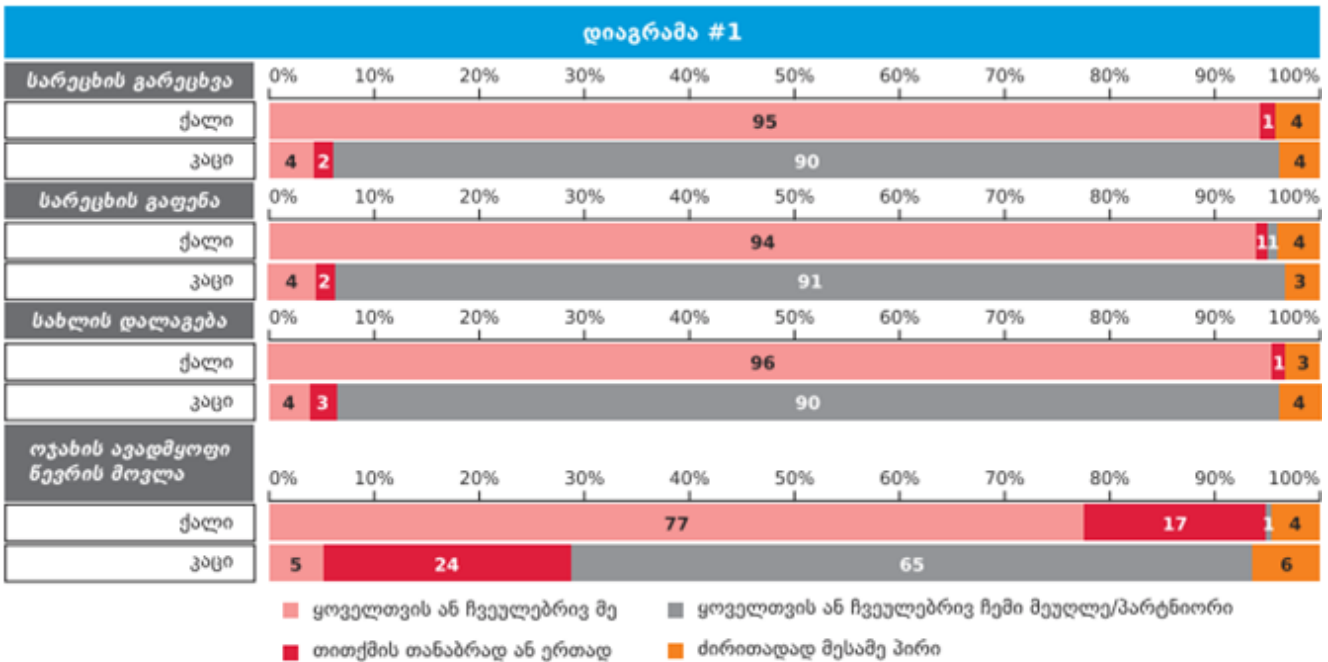
„როცა ნაცისტები კომუნისტებს მიადგნენ, ხმა არ ამომიღია, რადგან კომუნისტი არ ვყოფილვარ. ებრაელებს მიადგნენ და ხმა არ ამომიღია, რადგან ებრაელი არ ვყოფილვარ. პროფკავშირებს მიადგნენ და ხმა არ ამომიღია, რადგან პროფკავშირის წევრი არ ვყოფილვარ. კათოლიკეებზე გადავიდნენ და ხმა არ ამომიღია, რადგან კათოლიკე არ ვყოფილვარ. შემდეგ მე მომადგნენ ... და აღარავინ იყო დარჩენილი, რომ ხმა ამოელო...“

რა არის ამ სიტყვების ძირითადი იდეა?

- ა. ნაცისტების მიერ სხვადასხვა სოციალური ჯგუფის განადგურების ფაქტის აღწერა;
- ბ. იმის დემონსტრირება, რომ სოციალურ ჯგუფებს არ ახასიათებთ ერთმანეთის მიმართ სოლიდარობა;
- გ. მოწოდება, რომ ადამიანმა უნდა დაიცვას იმ სოციალური ჯგუფის უფლება, რომლის წევრიცაა;
- დ. იმის გაცნობიერება, რომ ადამიანმა უნდა დაიცვას სხვისი უფლება, რომ თავად იყო დაცული.

სწორი პასუხი: დ

- ყურადღებით გაეცანით დიაგრამას, რომელიც ასახავს ქალისა და მამაკაცის ქცევას ოჯახში. კერძოდ, საოჯახო საქმიანობაში მათ ჩართულობას:

რომელი დასკვნა შეესაბამება დიაგრამის მონაცემებს?

- ა. საოჯახო საქმიანობას მხოლოდ ქალები ასრულებენ;
- ბ. ჩვეულებრივ, გენდერული როლები ოჯახში მკვეთრადაა გამიჯნული;
- გ. საოჯახო საქმიანობები თანაბრადაა განაწილებული ქალსა და მამაკაცს შორის;
- დ. საოჯახო საქმიანობას ოჯახში ძირითადად დაქირავებული პირი ასრულებს.

სწორი პასუხი: ბ

○ შესაბამისობის დადგენა

დავალების აღწერა – დავალება ცხრილის სახითაა მოცემული. უნდა დადგინდეს შესაბამისობა ცხრილის ორ სვეტში მოცემულ ინფორმაციას შორის. პასუხები იწერება პასუხების ფურცელში განთავსებულ ცხრილში. მოცემული ტესტური დავალება ამოწმებს ფაქტობრივი მასალის ცოდნას, მისი გამოყენების უნარს, ინფორმაციის კლასიფიცირების, მისი გარკვეული ნიშნით დაჯგუფების, განზოგადების, ინფორმაციათა შორის შესაბამისობის დამყარების, ინფორმაციის გაანალიზების უნარს. თითოეული დავალება 1 ან 2 ქულით ფასდება.

გთავაზობთ ამ ტიპის დავალების ნიმუშებს სწორი პასუხებით:

მოაჯაზობთ ამ ტიპის დავალების ნიმუშებს სწორი პასუხებით.

- ეფექტური კომუნიკაციის უნარების გასაუმჯობესებლად მნიშვნელოვანია მოსმენის უნარის განვითარება. I სვეტში მოცემულია მსმენელთა პასუხები მოსაუბრის გამონათქვამზე, შეუსაბამეთ II სვეტში მოცემულ პასუხის ტიპებს.

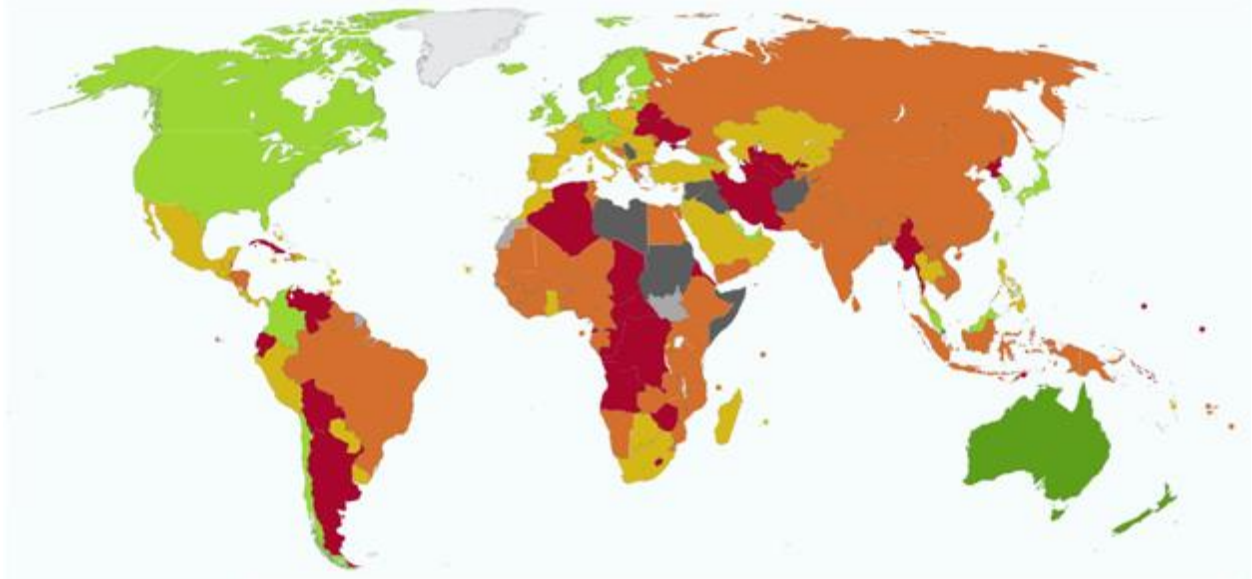
I	II
<p>მოსაუბრე: „ძალიან მიჭირს საქმეს თავი გავართვა, იმდენი რამ მაქვს მოსაწესრიგებელი, ხარისხიანად ვერაფერს ვაკეთებ“</p> <p>მსმენელთა პასუხი:</p> <p>ა. „შარშან ზუსტად ასე ვიყავი, ვარჯიში დავიწყე და თითქოს მეტი ენერჯია გამიჩნდა. ასე საქმესაც უკეთ მოასწრებ;“</p> <p>ბ. „მესმის, სტრესულია, როდესაც ბევრი საქმე გაქვს და წესიერად ვერაფერს ასწრებ;“</p> <p>გ. „რას ამბობ, შენ ხომ ყოველთვის ისეთი ორგანიზებული ხარ. ალბათ გარშემომყოფები არ გაცლიან, რომ შენს საქმეს მიხედო;“</p> <p>დ. „მართლა? სამსახურის საქმეს გულისხმობ, თუ - სახლის?;“</p> <p>ე. „ნუ იტყვი. მეც ასე ვარ. ამ ყველაფერს დროის არასწორი განაწილება იწვევს.“</p>	<p>1. აქტიური მოსმენა</p> <p>2. ინტერპრეტაცია</p> <p>3. რჩევა</p>

სწორი პასუხი:

შეფასება: დავალების მაქსიმალური ქულაა 2.

I	ა	ბ	გ	დ	ე
II	3	1	2	1	2

- რუკა ასახავს მსოფლიოს ქვეყანათა ეკონომიკური თავისუფლების ხარისხს (Heritage Foundation, 2015). რუკის ანალიზის საფუძველზე, დაამყარეთ შესაბამისობა ცხრილის ორ სვეტში მოცემულ ინფორმაციას შორის.

I.	II.
ა. ნარინჯისფერი 	1. ეკონომიკური თავისუფლების დაბალი დონე
ბ. მწვანე 	2. ეკონომიკური თავისუფლების საშუალო დონე
გ. წითელი 	3. ეკონომიკური თავისუფლების საშუალოზე მაღალი დონე
დ. ყვითელი 	4. ეკონომიკური თავისუფლების მაღალი დონე

სწორი პასუხი:

შეფასება: დავალების მაქსიმალური ქულაა 1

I	ა	ბ	გ	დ
II	2	4	1	3

○ **თანმიმდევრობის განსაზღვრა**

დავალების აღწერა – დავალებაში მოცემული ჩამონათვალი უნდა დალაგდეს მითითებული პრინციპის შესაბამისად (მოვლენათა ქრონოლოგია, პროცესის ეტაპების თანმიმდევრობა და სხვ.). პასუხი ჩაწერეთ პასუხების ფურცლის მოცემულ უჯრებში. გაითვალისწინეთ, რომ უჯრაში იწერება მხოლოდ ჩამონათვალის შესაბამისი ციფრი. მოცემული ტესტური დავალება ამოწმებს ფაქტობრივ ცოდნასა და ცოდნის გამოყენების, ინფორმაციის მოცემული პრინციპის შესაბამისად დალაგების უნარს. დავალების მაქსიმალური ქულაა 1.

გთავაზობთ ამ ტიპის დავალების ნიმუშებს სწორი პასუხებით:

- დალაგეთ საქართველოს მოქალაქის უფლებები საქართველოს მოქმედი კონსტიტუციით მათი გამოყენების ასაკის შესაბამისად:

1. მოსამართლეობა
2. საკრებულოს წევრობა
3. საკუთარი ქონების განკარგვა
4. პრეზიდენტობის კანდიდატობა

სწორი პასუხი: ქონების განკარგვა – 18 წლიდან, საკრებულოს წევრობა – 25 წლიდან, მოსამართლეობა – 30 წლიდან, პრეზიდენტობის კანდიდატობა – 40 წლიდან,

3	2	1	4*
---	---	---	----

* ბოლო პასუხი მითითებულია ცხრილში.

- ადამიანის მოთხოვნილებათა ჩამონათვალი დააღაგეთ მასლოუს მოთხოვნილებათა იერარქიის მოდელის შესაბამისად:

1. მიღწევა, სტატუსი, რეპუტაცია
2. დაცულობა, სტაბილურობა, უსაფრთხოება
3. პიროვნების განვითარება და რეალიზაცია
4. ოჯახი, ჯგუფი, ურთიერთობები, ზრუნვა

სწორი პასუხი: მოტივაციის იერარქიული თეორია: უსაფრთხოება, მიკუთვნება და სიყვარული, თვითპატივისცემა, თვითაქტუალიზაცია

2*	4	1	3
----	---	---	---

* პირველი პასუხი მითითებულია ცხრილში.

○ **ღია დავალება**

დავალების აღწერა – დავალებაში მოცემულია შეკითხვა, რომელსაც სავარაუდო პასუხები არ ახლავს. ყურადღებით გაეცანით პირობას და გაეცით კონკრეტული პასუხი. პასუხი ჩაწერეთ პასუხების ფურცელში მოცემულ შესაბამის ადგილას. მოცემული ტესტური დავალება ამოწმებს მსჯელობის, არგუმენტირების, დასაბუთების, საკითხის ცოდნისა და ახსნის უნარს. ქულათა მაქსიმალური რაოდენობა განისაზღვრება კონკრეტული დავალების მიხედვით.

გთავაზობთ ამ ტიპის დავალების ნიმუშებს სწორი პასუხებით:

- **ახსენით, რა არის სტერეოტიპი. დაასახელეთ სტერეოტიპული შეხედულების მაგალითი. რა უარყოფითი მხარე აქვს სტერეოტიპულ აზროვნებას.**

სწორი პასუხია:

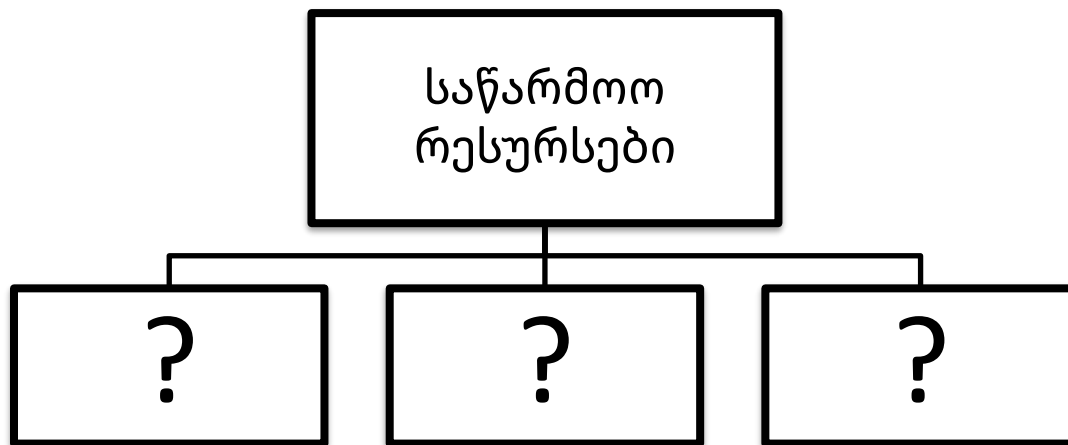
სქემატური, განზოგადებული შეხედულება რაიმე სოციალურ მოვლენაზე ან ობიექტზე. ადამიანთა ჯგუფის შესახებ ჩამოყალიბებული წარმოდგენის გავრცელება (პოზიტიური ან ნეგატიური თავისებურებების მიწერა) ჯგუფის ყველა წევრზე, მიუხედავად იმისა, შეესაბამება თუ არა ეს წარმოდგენა კონკრეტულ ინდივიდებს. (1 ქულა)

მაგალითი – „გერმანელები არიან შრომისმოყვარენი“, „ქალები ცუდად მართავენ მანქანას“. (1 ქულა)

უარყოფითი მხარე – სტერეოტიპული აზროვნების დროს ხდება ადამიანების ან იდეების გამარტივებული, განზოგადებული და ხშირად გაუთვითცნობიერებელი აღქმა, რომელმაც შესაძლოა გამოიწვიოს წინასწარ შექმნილი ნეგატიური აზრი და დისკრიმინაცია. (1 ქულა)

შეფასება: მკაფიო, კონკრეტული, ადეკვატური პასუხი, სადაც მოცემულია სწორი განმარტება და არ არის დაშვებული ფაქტობრივი შეცდომა, შეფასდება 1 ქულით. შესაბამისი მაგილითის მოყვანა – 1 ქულა, უარყოფითი მხარის ჩვენება – 1 ქულა. მოცემული დავალების მაქსიმალური შეფასებაა 3 ქულა.

- გაეცანით სქემას და დაასახელეთ საწარმოო რესურსების სახეები:

სწორი პასუხი:

ადამიანური; ბუნებრივი; კაპიტალური;

შეფასება: სამივე რესურსის სწორად დასახელება - 2 ქულა, ორი სწორი პასუხი -1 ქულა, მხოლოდ ერთი სწორად დასახელებული რესურსი - ქულა. მოცემული დავალების მაქსიმალური შეფასებაა 2 ქულა.

○ **შეცდომის გასწორება**

დავალების აღწერა:

დავალებაში მოცემულია ტექსტი, რომელშიც გარკვეული ინფორმაცია შეცდომებით არის მოცემული. პედაგოგმა უნდა იპოვეს და შეასწოროს შეცდომები. მოცემული დავალება ამოწმებს ფაქტობრივი მასალის ცოდნასა და მისი გამოყენების უნარს. ყოველი ნაპოვნი შეცდომა და მისი შესწორებული ვარიანტი (წყვილი) 1 ქულით შეფასდება. ქულათა მაქსიმალური რაოდენობა განისაზღვრება კონკრეტული დავალების მიხედვით.

გთავაზობთ ამ ტიპის დავალებების ნიმუშებს სწორი პასუხებით:

- **ყურადღებით წაიკითხეთ ტექსტი, აღმოაჩინეთ და შეასწორეთ შეცდომები:**

1859 წლის 24 ივნისს ჩრდილოეთ იტალიის ქალაქ სოლფერინოში გაიმართა ბრძოლა ავსტრიისა და საფრანგეთის ჯარებს შორის. თექვსმეტი საათის შემდეგ ბრძოლის ველზე 40 ათასი დაჭრილი და მოკლული ჯარისკაცი სათანადო სამედიცინო დახმარების გარეშე დარჩა. ნანახით შეძრწუნებულმა ნორვეგიელმა ბიზნესმენმა ანრი დიუფურმა, თავის ოთხ თანამემამულესთან ერთად 1869 წელს დაჭრილთა დახმარების კომიტეტი დააარსა. მას შემდგომში თეთრი ლენტის საერთაშორისო კომიტეტი ეწოდა. დღეისათვის ეს საერთაშორისო მოძრაობა თითქმის ყველა ქვეყანაში საქმიანობს და დაახლოებით 100 მილიონ წევრსა და მოხალისეს აერთიანებს. შემუშავდა ორი კონვენცია, რომლებიც ომის წარმოების ჰუმანიტარულ წესების განსაზღვრავენ. ჰელსინკის კონვენციების სახელით ცნობილი ეს კონვენციები, დღესაც ძალაშია და საერთაშორისო ჰუმანიტარული სამართლის ფუძემდებელ დოკუმენტს წარმოადგენენ.

სწორი პასუხი:

შეცდომითაა	უნდა იყოს
ნორვეგიელმა	შვეიცარიელმა
ანრი დიუფურმა	ანრი დიუნანმა
1869 წელს	1863 წელს
თეთრი ლენტის	წითელი ჯვრის
ორი	ოთხი
ჰელსინკის	ჟენევის

შეფასება: ყოველი ნაპოვნი შეცდომა და მისი შესწორებული ვარიანტი (წყვილი) 1 ქულით შეფასდება. მოცემული დავალების მაქსიმალური შეფასებაა 6 ქულა.

○ *ილუსტრაციის ანალიზი*

დავალების აღწერა: დავალებაში მოცემულია ილუსტრაცია, რომელსაც თან რამდენიმე შეკითხვა ახლავს. მოცემული დავალება ამოწმებს ილუსტრაციის მთავარი საზრისის, პრობლემის ანალიზის, სიმბოლოების გაგებისა და საჭირო ინფორმაციის გამოყოფისა და კონტექსტში გააზრების უნარს, ასევე არგუმენტირებული მსჯელობის უნარს; ქულათა მაქსიმალური რაოდენობა განისაზღვრება კონკრეტული დავალების მიხედვით.

გთავაზობთ ამ ტიპის დავალების ნიმუშს სწორი პასუხებით.

- გაეცანით ილუსტრაციას და უპასუხეთ ქვემოთ დასმულ კითხვებს:

1. რა პრობლემას ასახავს მოცემული ილუსტრაცია?
2. დაასახელეთ სამი ელემენტი, რომელთა გამოყენებითაც არის აგებული ილუსტრაცია და ახსენით, როგორ ქმნიან თქვენს მიერ დასახელებული საგნები ერთიან საზრისს.
3. იმსჯელეთ არგუმენტირებულად ილუსტრაციით გადმოცემული პრობლემის შესახებ.

სწორი პასუხის ნიმუში:

1. ადამიანის მიერ ბუნებისადმი ცუდად მოპყრობას.
2. ნაჯახი; ადამიანი; ხე. ილუსტრაციის მიხედვით, ადამიანი ნაჯახის საშუალებით ჩეხავს ხეს, რომელიც საკუთარი სხეულის ნაწილს წარმოადგენს. ანუ ბუნება, რომელსაც ადამიანი ცუდად ეპყრობა, უფრო მეტად არის ადამიანთან დაკავშირებული, ვიდრე მას ხშირად წარმოუდგენია.
3. მიმაჩნია, რომ ადამიანი, ხშირად ვერ აცნობიერებს თუ რამდენად გადაჯაჭვულია ის იმ გარემოსთან, რომელშიც ცხოვრობს. ხე შეიძლება მრავალმხრივ გამოსადეგია, როგორც რესურსი, მაგრამ იგი ამავდროულად ჟანგბადს წარმოქმნის, რის გარეშე ჩვენი სიცოცხლე წარმოუდგენელია. ანუ შეიძლება ითქვას, ხის მოჭრით ჩვენ თავსაც ვიკლავთ. მეორეს მხრივ, ბუნებასთან ურთიერთობა ადამიანს ეხმარება სულიერ განვითარებაში, რაც აგრეთვე მნიშვნელოვანია ადამიანისათვის.

შეფასება: მკაფიო, კონკრეტული, ადეკვატური პასუხი, რომელიც შეესაბამება კითხვას 1 ქულით შეფასდება. მოცემული დავალების მაქსიმალური შეფასებაა 3 ქულა.

○ *პრობლემის გადაჭრა*

დავალების აღწერა: დავალებაში მოცემულია კონკრეტული პრობლემის მოგვარებისათვის დასახული მიზნის, ამოცანებისა და განხორციელების გზების არასრულყოფილი აღწერა. არსებული ინფორმაციის საფუძველზე მასწავლებელმა უნდა სრულქმნას პროექტი ისე, რომ პროექტის მიზანი, ამოცანები და განხორციელების გზები ერთმანეთთან თანხვედრაში მოვიდეს. მოცემული დავალება ამოწმებს პრობლემის გადაჭრისა და პროექტის სტრუქტურირების საბაზისო ცოდნას. მოცემული დავალების მაქსიმალური ქულაა 5.

გთავაზობთ ამ ტიპის დავალების ნიმუშს სწორი პასუხებით.

- დავალებაში მოცემულია სასკოლო პროექტის მიზნის, ამოცანებისა და განხორციელების გზების არასრული ვარიანტი. იმისათვის, რომ სასკოლო პროექტის მოცემულმა ნაწილმა მიიღოს დასრულებული სახე, დავალებები შეასრულეთ შემდეგი თანმიმდევრობით:

- I. განსაზღვრეთ და ჩაწერეთ II ამოცანა, ცხრილში მოცემული განხორციელების გზების ჩამონათვალიდან გამომდინარე; (დავალება 2)
- II. დაწერეთ განხორციელების სამი სხვადასხვა გზა, რომელიც თქვენი აზრით, ხელს შეუწყობს ცხრილში მოცემული I ამოცანის შესრულებას; (დავალება 3)
- III. განსაზღვრეთ და ჩაწერეთ პროექტის მიზანი, რომლის მიღწევაც შესაძლებელია პროექტის ორივე ამოცანის და მათი განხორციელების გზებიდან გამომდინარე. (დავალება 1)

სასკოლო პროექტი		
1.	პროექტის მიზანი	<i>(ჩაწერეთ მიზანი რომლის მიღწევაცაა შესაძლებელი მოცემული ამოცანებიდან და განხორციელების გზებიდან გამომდინარე)</i>
2.	პროექტის ამოცანები	<p><u>I ამოცანა:</u> <i>(განსაზღვრეთ და ჩაწერეთ კონკრეტული ამოცანა I ამოცანის განხორციელების გზებიდან გამომდინარე)</i></p> <p><u>II ამოცანა:</u> ანტინიკოტინური კამპანიის წარმართვა სკოლაში</p>
3.	განხორციელების გზები	<p><u>I ამოცანის განხორციელების გზები:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • გამოჩენილ სპორტსმენებთან მოსწავლეთა შეხვედრების მოწყობა; • „მხიარული სტარტების“ ჩატარება; • სპორტის მოყვარულთა კლუბის შექმნა. <p><u>II ამოცანის განხორციელების გზები:</u> <i>(დაწერეთ განხორციელების სამი სხვადასხვა გზა)</i></p> <p><u>1.</u></p> <p><u>2.</u></p> <p><u>3.</u></p>

სწორი პასუხის ნიმუში:

1.1 1 ქ.

პროექტის მიზნის შესაბამისად განსაზღვრა და მკაფიოდ ჩამოყალიბება

ნიმუში: სკოლაში ცხოვრების ჯანსაღი წესის პოპულარიზაცია.

1.2 1 ქ.

პროექტის ამოცანის განხორციელების გზების შესაბამისად და მკაფიოდ ჩამოყალიბება

ნიმუში: მოსწავლეთა სპორტული აქტივობის გაზრდა;

1.3 მაქსიმალური 3 ქ.

ყოველი დასახელებული განხორციელების გზა, რომელიც ამოცანის შესაბამისია - 1 ქ.

ნიმუში:

- სივარეტის მავნებლობის შესახებ ინფორმაციის მოძიება და პრეზენტაცია;
- ანტინიკოტინური პოსტერების სასკოლო კონკურსის ჩატარება;
- ექიმებთან შეხვედრების მოწყობა;
- იმ ცნობილი ადამიანების მოწვევა, რომლებმაც მოწვევას თავი დაანებეს;
- ანტინიკოტინური აქციების მოწყობა;

○ **არგუმენტირებული მსჯელობა**

დავალების აღწერა: დავალებაში მოცემულია წყარო (წერილობითი ან გრაფიკული). წყაროში მოცემულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით, პედაგოგმა უნდა განსაზღვროს სადისკუსიო თემა, ჩამოაყალიბოს ორი ურთიერთსაწინააღმდეგო პოზიცია და მოიყვანოს არგუმენტები თითოეული თვალსაზრისის სასარგებლოდ. დავალება ამოწმებს სადისკუსიო თემის სწორად განსაზღვრის, არგუმენტირებული მსჯელობის უნარს. დავალების მაქსიმალურ ქულათა რაოდენობა განისაზღვრება კონკრეტული დავალების მიხედვით.

- გაეცანით ტექსტს და შეასრულეთ დავალება ქვემოთ მოცემული მითითებების შესაბამისად:

„მე ჩემის შეგნებისა და გვარად მაქვს სურვილი ვემსახურო თქვენს სარწმუნოებრივ მოთხოვნილებას და ეროვნული საქმის განმტკიცებას. საჭიროდ ვრაცხ აღვნიშნო ის, თუ რანაირად მესმის მე ეროვნული საქმის განმტკიცება... ეკლესიაში არ არის განსხვავება ხალხთა შორის, სისხლის შთამომავლობით სხვადასხვაობას არა აქვს მნიშვნელობა, რადგანაც ღვთის წინაშე ყველანი თანასწორნი არიან. ...

... თაიგული მით უფრო მშვენიერია, რამდენად ის შემდგარია ფერად-ფერადი ყვავილებისაგან. ეს სავსებით შეგნებული ჰქონდათ ჩვენს წინაპრებს და ქართველი ერის ისტორია არ გვაძლევს სხვის რწმენისა და ენის დევნილობის მაგალითებს. პირიქით, აღსანიშნავია ამ მხრით ფართე თავისუფლება როგორც საერო, აგრეთვე ეკლესიურ-სარწმუნოებრივ სფეროში.“

ამბროსი ხელაია, სიტყვა სოხუმის საკათედრო ტაძარში ქართული საზოგადოების წინაშე (1918 წ).

1. ტექსტიდან გამომდინარე განსაზღვრეთ სადისკუსიო თემა. დაასაბუთეთ თქვენს მიერ შერჩეული სადისკუსიო თემის შესაბამისობა მოცემულ ტექსტთან და მისი აქტუალობა.
2. დაასახელეთ ორ-ორი არგუმენტი დისკუსიის დროს წარმოქმნილი პოზიციის როგორც დასაცავად, ისე უარსაყოფად (თითოეული არგუმენტი უნდა იყოს არსებითად დამოუკიდებელი საზრისის მატარებელი).

სწორი პასუხის ნიმუში:

<p>1. სადისკუსიო თემა: რელიგიური პლურალიზმი</p> <p>დასაბუთება: ტექსტში ნახსენებია თაიგულის მრავალფეროვნება მასში შემავალი ყვავილების სიმრავლით გამოწვევული. ვფიქრობ ეს სწორედ რელიგიური პლურალიზმის მაგალითია. თაიგული შეიძლება გავაიგივოთ საზოგადოებასთან, ხოლო ყვავილები განსხვავებული რწმენის მოქალაქეებთან.</p>
<p>2. არგუმენტები:</p> <p>მტკიცებითი არგუმენტები:</p> <p>I. ა. ქმნის თავისუფალ გარემოს მოქალაქეებისათვის, რათა მათ ის რელიგია ირწმუნონ, რომელიც მათ სურთ.</p> <p>II. აღმოფხვრის დაპირისპირებას სხვადასხვა რელიგიურ ჯგუფს შორის, რომელიც შეიძლება გაჩენილიყო რომელიმეს შეზღუდვის შემთხვევაში.</p>
<p>უარყოფითი არგუმენტები:</p> <p>I. ა. ხელს უწყობს სხვადასხვა სექტის განვითარებას, რომელიც შესაძლოა არ იყოს მისაღები საზოგადოების ფართო მასებისათვის.</p> <p>II. რელიგია ძალიან ემოციური თემაა, სხვადასხვა რელიგიური ჯგუფის თანაარსებობა რთულია. არსებობს საშიშროება სხვადასხვა რელიგიურ ჯგუფებს შორის დაპირისპირების.</p>

შეფასება:

1. მაქსიმალური 2 ქულა

2 ქულა: სადისკუსიო თემა მკაფიოდაა ჩამოყალიბებული, შეესაბამება მოცემულ ტექსტს. შესაძლოა არ არის რეზოლუციის სახით ჩამოყალიბებული, თუმცა არის პრობლემატური, ორმხრივი და დისკუსიის წარმართვის შესაძლებლობას იძლევა; ასევე, მკაფიოდ და დამაჯერებლადაა ახსნილი სადისკუსიო თემის მიმართება მოტანილ ნაწყვეტთან/ ნაჩვენებთან თემის აქტუალობა. **1 ქულა:** თემა მკაფიოდაა ჩამოყალიბებული, შეესაბამება მოცემულ ტექსტს. არის პრობლემატური, ორმხრივი, დისკუსიის წარმართვის შესაძლებლობას იძლევა, თემის აქტუალობის შესახებ მსჯელობა არადამაჯერებელია.

1 ქულა: თემა არ არის მკაფიოდ ჩამოყალიბებული, ან ნაწილობრივ შეესაბამება მოცემულ ტექსტს, თუმცა იძლევა დისკუსიის წარმართვის შესაძლებლობას. მოცემულია დამაჯერებელი მსჯელობა თემის აქტუალობის შესახებ.

0 ქულა: პასუხი არ არის მოცემული ან არ შეესაბამება ტექსტს.

2. მაქსიმალური 4 ქულა

თითო მტკიცებითი არგუმენტი - **1 ქულა**, თითო უარყოფითი არგუმენტი - **1 ქულა**: სადისკუსიო თემის შესაბამისი კონკრეტული, მკაფიოდ ჩამოყალიბებული, დასრულებული აზრის მატარებელი, დადებითი ღირებულების მქონე არგუმენტი, რომელიც არ შეიცავს ფაქტობრივ შეცდომას ფასდება თითო ქულით; თითოეული არგუმენტი უნდა იყოს დამოუკიდებელი საზრისის მატარებელი.

რეკომენდებული ლიტერატურა:

- როგორ მოვემზადოთ მასწავლებლის საგნისა და საგნობრივი კომპეტენციის დადასტურების გამოცდა შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი, 2021.
- სამოქალაქო განათლება, ლექსიკონი-ცნობარი [I და II ნაწილი], მასწავლებლის ბიბლიოთეკა. შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი, 2010 / გაერთიანებული გამოცემა, 2011.
- გრიერ ბუროუსი, ზვიად აბაშიძე, ქეთევან მუხიგული, სალომე დუნდუა, თამარ ქარაია. დემოკრატია და მოქალაქეობა, სამოქალაქო განათლების საუნივერსიტეტო კურსი [მეორე გამოცემა], საარჩევნო სისტემების საერთაშორისო ფონდი (IFES), 2017.
- ენდრიუ ჰეივუდი, პოლიტიკა, საქართველოს უნივერსიტეტი, საქართველოს მაცნე, 2008.
- ენდრიუ ჰეივუდი, პოლიტიკური იდეოლოგიები, შესავალი კურსი, ლოგოს პრესი, 2004.
- თომას მ. მაგშტადტი, გავიგოთ პოლიტიკა: იდეები, ინსტიტუტები და პრობლემები, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობა, 2011.

ასევე, სასურველია იცნობდეთ ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებულ საგნის სწავლების მიზნებსა და მისაღწევ შედეგებს. ასევე, სამოქალაქო განათლების გრიფირებულ სასკოლო სახელმძღვანელოებს (მოსწავლისა და მასწავლებლის წიგნებს).

ინტერნეტ რესურსები:

- საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა, ვებ-გვერდი:
<http://www.nplg.gov.ge/>
[საქართველოს სამოქალაქო საზოგადოების ციფრული ბიბლიოთეკის კოლექცია](#) და [სამოქალაქო განათლების ვირტუალური ბიბლიოთეკა](#) შეიცავს მონაცემებს სამოქალაქო განათლების საკითხებზე შექმნილი წიგნებისა და მათი ავტორების შესახებ:
 - სამოქალაქო განათლების ლექსიკონი: <http://www.nplg.gov.ge/gwdict/index.php>
 - CIVIL ენციკლოპედიური ლექსიკონი: <http://www.nplg.gov.ge/gwdict/index.php>
- საქართველოს კონსტიტუცია (კონსოლიდირებული ვერსია), საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე.
<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/30346?publication=36>

გაითვალისწინეთ, მითითებული ლიტერატურა მხოლოდ სარეკომენდაციო ხასიათისაა, შეგიძლიათ ისარგებლოთ თქვენთვის ხელმისაწვდომი სხვა ლიტერატურით.

სამოქალაქო განათლების ტესტი

ინსტრუქცია

თქვენ წინაშეა საგამოცდო ტესტის ელექტრონული ბუკლეტი.

ყურადღებით გაეცანით დავალებათა ინსტრუქციებს, კარგად გაიაზრეთ თითოეული დავალების პირობა და შემდეგ გაეცით პასუხი.

ტესტის მაქსიმალური ქულაა 55.

ტესტის შესრულებისათვის გეძლევათ 4 საათი.

გისურვებთ წარმატებას!

ინსტრუქცია

დავალება არჩევითი პასუხებით (№1-12, 19.1, 23.1, 23.2)

თითოეულ კითხვას თან ახლავს ოთხი სავარაუდო პასუხი. მათგან მხოლოდ ერთია სწორი. პასუხების ფურცელზე, სწორი პასუხის შესაბამის უჯრაში, დასვით **X** ნიშანი. არც ერთი სხვა აღნიშვნა ელექტრონული პროგრამის მიერ არ აღიქმება. თუ გსურთ მონიშნული პასუხის შესწორება, მთლიანად გააფერადეთ უჯრა, რომელშიც დასვით **X** ნიშანი და შემდეგ მონიშნეთ პასუხის ახალი ვარიანტი. შესწორებულ პასუხს ხელმეორედ ვერ აირჩევთ. თითოეული დავალება 1 ქულით ფასდება.

(1) 1. რა ეწოდება საზოგადოების წევრთა მიერ აღიარებული ფასეულობების, ქცევებისა და ნორმების სისტემას, რომელსაც საზოგადოებაში დომინანტური ადგილი უჭირავს დროის მოცემულ მონაკვეთში?

ა) პოპკულტურა;

ბ) სუბკულტურა;

გ) ფოლკკულტურა;

დ) კონტრკულტურა.

(1) 2. რა შეიძლება გახდეს პროდუქციის გაიაფების გამომწვევი მიზეზი საბაზრო ეკონომიკის პირობებში?

ა) თვითღირებულების გაზრდა;

ბ) მიწოდების დეფიციტი;

გ) მოთხოვნის გაზრდა;

დ) მიწოდების სიჭარბე.

(1) **3. რომელი საერთაშორისო ორგანიზაციის წევრია საქართველო?**

ა) ოპეკის;

ბ) ბისეკის;

გ) ევროპის კავშირის;

დ) დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობის.

(1) 4. რა ეწოდება დროის გარკვეულ პერიოდში ქვეყანაში წარმოებულ საბოლოო საქონლისა და მომსახურების საბაზრო ღირებულებას?

ა) მთლიანი შიდა პროდუქტი;

ბ) მთლიანი საბაზრო პროდუქცია;

გ) ერთიანი ეროვნული ღირებულება;

დ) შიდა ალტერნატიული ღირებულება.

(1) 5. საქართველოს კონსტიტუციის თანახმად, რა შემთხვევაში უწყდება უფლებამოსილება საქართველოს პარლამენტის წევრს?

- I. უფლებამოსილების შეწყვეტის შესახებ პარლამენტისათვის პირადი განცხადების საფუძველზე;
- II. ამომრჩეველთა უმრავლესობის მიერ დეპუტატის ვადამდე გაწვევის მოთხოვნის საფუძველზე;
- III. მორიგი სესიის განმავლობაში არასაკმარისი მიზეზით სხდომების ნახევარზე მეტის გაცდენის შემთხვევაში.

ა) მხოლოდ I;

ბ) მხოლოდ II;

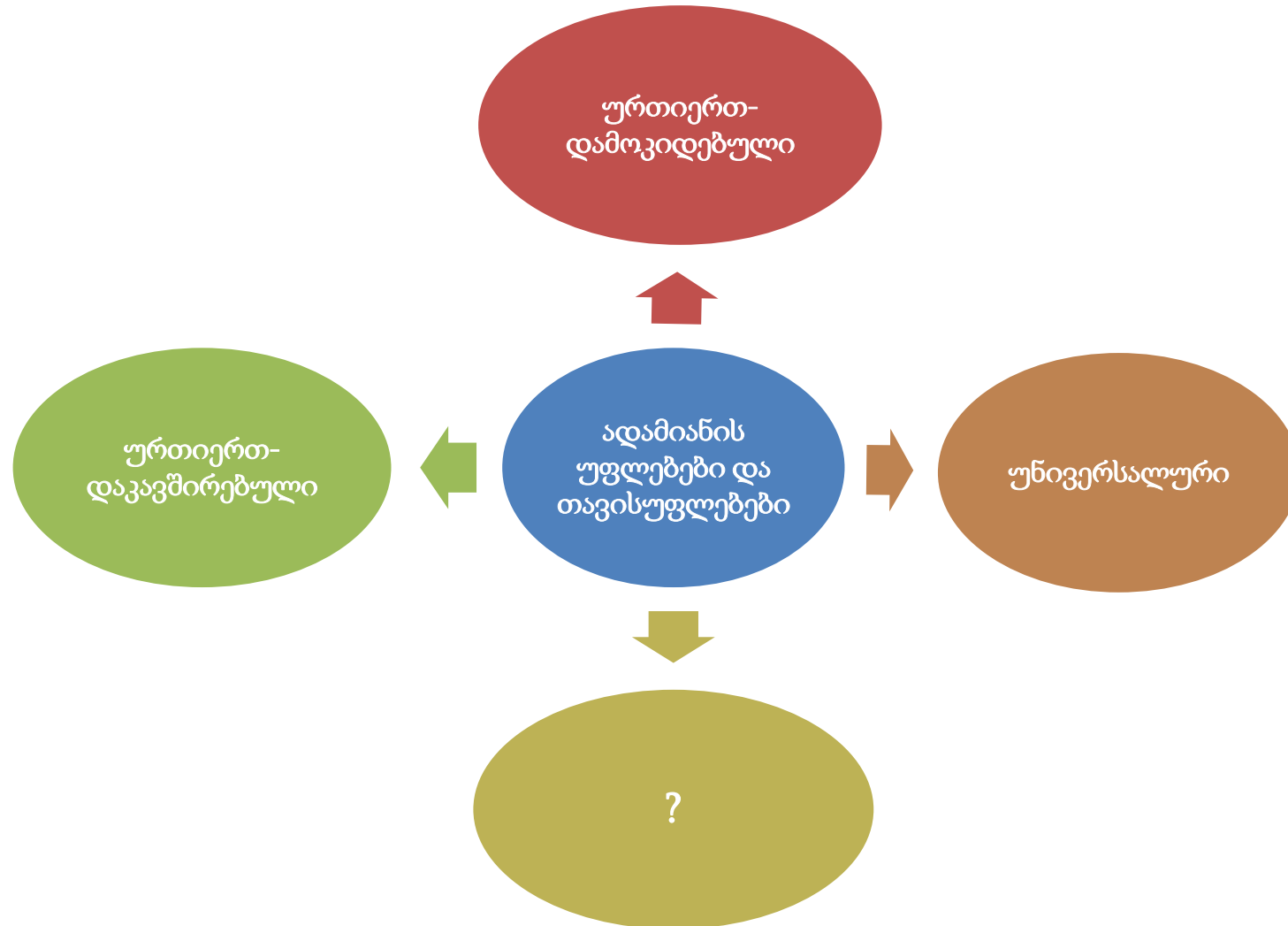
გ) მხოლოდ I და III;

დ) სამივე შემთხვევაში.

(1) **6. რომელი მოვლენა არ ახასიათებს ეკონომიკური გლობალიზაციის პროცესს?**

- ა) ტრანსნაციონალური კორპორაციების პოლიტიკური და ეკონომიკური ძალაუფლების გაზრდა;
- ბ) საერთაშორისო ეკონომიკური სისტემების გავლენის შემცირება ეროვნულ ეკონომიკაზე;
- გ) ეკონომიკური ურთიერთდამოკიდებულების გაღრმავება მსოფლიოს ქვეყნებს შორის;
- დ) მოსახლეობის მიგრირება განვითარებადი ქვეყნებიდან განვითარებულ ქვეყნებში.

(1) 7. სქემა ასახავს ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა მახასიათებლებს. რა უნდა ეწეროს კითხვის ნიშნის ნაცვლად?

- ა) განუყოფელი;
- ბ) შეუზღუდავი;
- გ) იერარქიული;
- დ) კოლექტიური.

(1) 8. განასხვავებენ საზოგადოებრივი კონფლიქტის რამდენიმე ტიპს. კონფლიქტის გადაჭრის რომელი სტრატეგიების გამოყენებაა მიზანშეწონილი ინტერესთა კონფლიქტის დროს?

- I. განსაზღვრა იმისა, თუ რისი დათმობაა შესაძლებელი და კომპრომისამდე მისვლა.
- II. პოზიციების მიღმა რეალური ინტერესების იდენტიფიცირება.
- III. ინტერაქციის ახალი გზების გამონახვა, როგორებიცაა სტრუქტურაში როლის შეცვლა ან პასუხისმგებლობების ხელახლა გადანაწილება.

ა) მხოლოდ I და III სტრატეგიის;

ბ) მხოლოდ II და III სტრატეგიის;

გ) მხოლოდ I და II სტრატეგიის;

დ) სამივე სტრატეგიის.

(1) **9. რომელი მსჯელობა გადმოსცემს მართებულად „გენდერული როლის“ ცნების შინაარსს?**

ა) თითოეულ კულტურაში არსებობს ერთგვარი წარმოდგენები იმასთან დაკავშირებით, თუ რა უნდა იყოს მორალურად მისაღები ზოგადად ადამიანების ქცევაში, იქნება ის კაცი თუ ქალი. შესაბამისად, ვერ შევხვდებით ისეთ კულტურას, სადაც ქცევის ერთი მოდელი მისაღებად მიიჩნევა მამრობითი სქესის ადამიანისთვის, ხოლო მდედრობითისთვის - მიუღებლად;

ბ) თითოეულ საზოგადოებაში მიღებულია ქცევის გარკვეული მოდელები, რომლებიც განსაზღვრავს ადამიანის კულტურულ იდენტობას. ტრადიციულ საზოგადოებებში ამ ქცევის მოდელებს არავითარი კავშირი არ აქვს იმასთან, თუ რომელი ბიოლოგიური სქესის წარმომადგენელია პიროვნება. ამდენად, თითოეული ინდივიდი თავად ირჩევს თავის სოციალურ როლს;

გ) ზოგიერთ საზოგადოებაში არსებობს სტერეოტიპული წარმოდგენები იმის შესახებ, რომ თითოეულ ადამიანს დაბადებიდან გააჩნია სპეციფიკური სოციალური როლი. ამ როლის გამოსარკვევად საზოგადოება ქმნის ერთგვარ კულტურულ სივრცეს, რომელშიც ქალისა და კაცის ფუნქციები მთლიანად განისაზღვრება ცალკეული პიროვნების ინდივიდუალური შესაძლებლობების საფუძველზე;

დ) არსებობს სოციო-კულტურულად განსაზღვრული ქცევებისა და ურთიერთდამოკიდებულებათა მთელი რიგი, რომლებიც მიჩნეულია მასკულინურად ან ფემინურად. ეს სოციალური როლები ზოგიერთ კულტურაში მჭიდროდ არის დაკავშირებული ადამიანის ბიოლოგიურ სქესთან, რაც ქმნის სტერეოტიპულ მოლოდინს იმასთან დაკავშირებით, თუ რა არის კაცისათვის ან ქალისათვის შესაფერისი ქცევა.

(1) **10. რომელი დებულება გამოხატავს მართებულად დემოკრატიის პლურალისტური თეორიის ძირითად ასპექტს?**

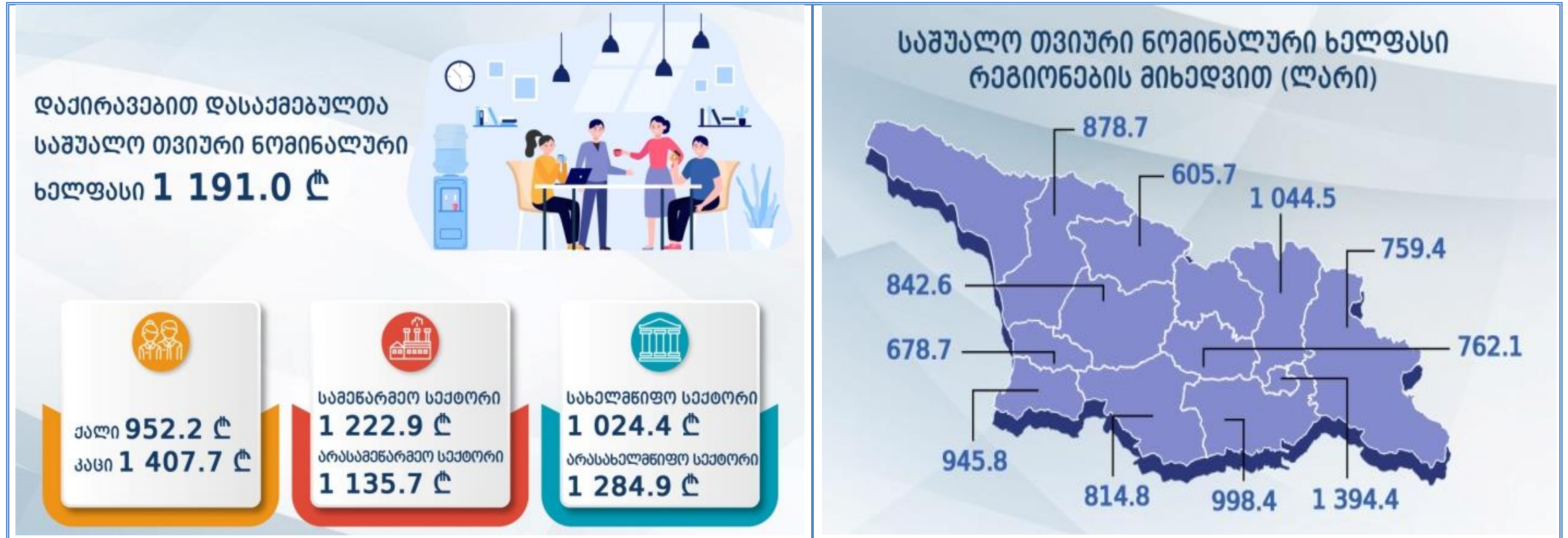
ა) პოლიტიკური პროცესი განსხვავებული სოციალური, პროფესიული, ეკონომიკური თუ რელიგიური ჯგუფების ინტერესთა კონკურენციას წარმოადგენს. ამდენად, საზოგადოების პოლიტიკური სისტემის ძირითადი სუბიექტი არის არა ცალკეული პიროვნება ან ზოგადად ხალხი, არამედ სხვადასხვა დაინტერესებული ჯგუფები;

ბ) ხელისუფლების მთავარი წყარო პიროვნებაა და მისი უფლებები სახელმწიფოსთან შედარებით პრიორიტეტულია. ცალკეული პიროვნების ინტერესების რეალიზებისათვის საჭირო არ არის რომელიმე ჯგუფთან მისი იდენტიფიცირება, არამედ მთავარი ამოცანა ინდივიდუალური თავისუფლების სამართლებრივი და ინსტიტუციონალური გარანტიების შექმნაა;

გ) ხალხის უმრავლესობის ხელისუფლება აბსოლუტური და პრიორიტეტულია ცალკეულ პიროვნებასა თუ უმცირესობებთან მიმართებაში. პიროვნების ავტონომიურობა უარყოფილია, ხოლო ხელისუფლების განხორციელების პროცესში პირველადი ღირებულება ხალხის მთლიანობას ენიჭება;

დ) სახელმწიფოში ცალკეული მოქალაქეების ინტერესების გასატარებლად მნიშვნელოვანია გაუქმდეს სხვადასხვა საზოგადოებრივი ფენა და განსხვავებული ინტერესების გარშემო შექმნილი კოალიციები, ვინაიდან ისინი მხოლოდ საკუთარი ინტერესების დაცვას ემსახურებიან. ამასთან, საჭიროა პოლიტიკური გადაწყვეტილების მიღების პროცესში ცალკეული ინდივიდების როლის გაზრდა.

(1) 11. ინფოგრაფიკა ასახავს საქსტატის 2020 წლის მონაცემებს დაქირავებით დასაქმებულთა საშუალო თვიური ნომინალური ხელფასის შესახებ:

რომელი მსჯელობა შეესაბამება ინფოგრაფიკის მონაცემებს?

- ა) სახელმწიფო სექტორში დასაქმებულთა საშუალო თვიური ნომინალური ხელფასი აღემატება სამეწარმეო სექტორში დასაქმებულთა საშუალო თვიურ ნომინალურ ხელფასს;
- ბ) ყველაზე მაღალი საშუალო თვიური ნომინალური ხელფასი მცხეთა-მთიანეთის მაცხოვრებლებს აქვთ, რაც განპირობებულია ამ რეგიონში სამეწარმეო სექტორის კონცენტრაციით;
- გ) გენდერული თვალსაზრისით საშუალო თვიური ნომინალური ხელფასი დაბალანსებულია;
- დ) დასავლეთ საქართველოში საშუალო თვიურ ნომინალურ ხელფასთან ყველაზე მიახლოებული მაჩვენებელი აჭარის რეგიონშია.

(1) 12. დავალებაში მოცემულია 2018 წლის კვლევის „საქართველოს მოსახლეობის განწყობა პოლიტიკური პარტიების მიმართ“ შედეგები:

- საქართველოს მოსახლეობის 55,2% მიიჩნევს, რომ საქართველოში არ არის პოლიტიკური პარტია, რომელიც მისთვის მნიშვნელოვან პრობლემებს მოაგვარებს.
- საქართველოს მოსახლეობის 52% სრულად ეთანხმება, ხოლო 35% ეთანხმება მოსაზრებას, რომ პოლიტიკაში ადამიანები საკუთარი კეთილდღეობისთვის მიდიან.
- საქართველოს მოსახლეობის 66%-ს არასდროს წაუკითხავს პოლიტიკური პარტიის საარჩევნო პროგრამა.
- მოსახლეობის 38,5%-თვის ხმის მიცემისას უფრო მნიშვნელოვანია პარტიის საარჩევნო პროგრამა, ხოლო 45,8%-თვის - ლიდერების ვინაობა.
- რა კრიტერიუმით ირჩევენ პარტიები, ვინ წამოაყენონ კანდიდატად საპარლამენტო არჩევნებზე: არ ვიცი/უარი პასუხზე: 20,8%; პროფესიონალიზმით: 24,1%; საზოგადოებაში ცნობადობით: 17,1%; პატიოსნებით: 6,6%; პირადი კავშირებით პარტიის ლიდერებთან: 18,7%; ფულით: 12,4%; სხვა: 0,3%.
- მოსახლეობის 60,7% მიიჩნევს, რომ არჩევნებში კაცს გამარჯვების უფრო მაღალი შანსი აქვს, ვიდრე ქალს.
- მოსახლეობის 17% მოუწონებდა ქალიშვილს, პოლიტიკაში წასულიყო.

მონაცემთა საფუძველზე გამოტანილი რომელი დასკვნაა მართებული?

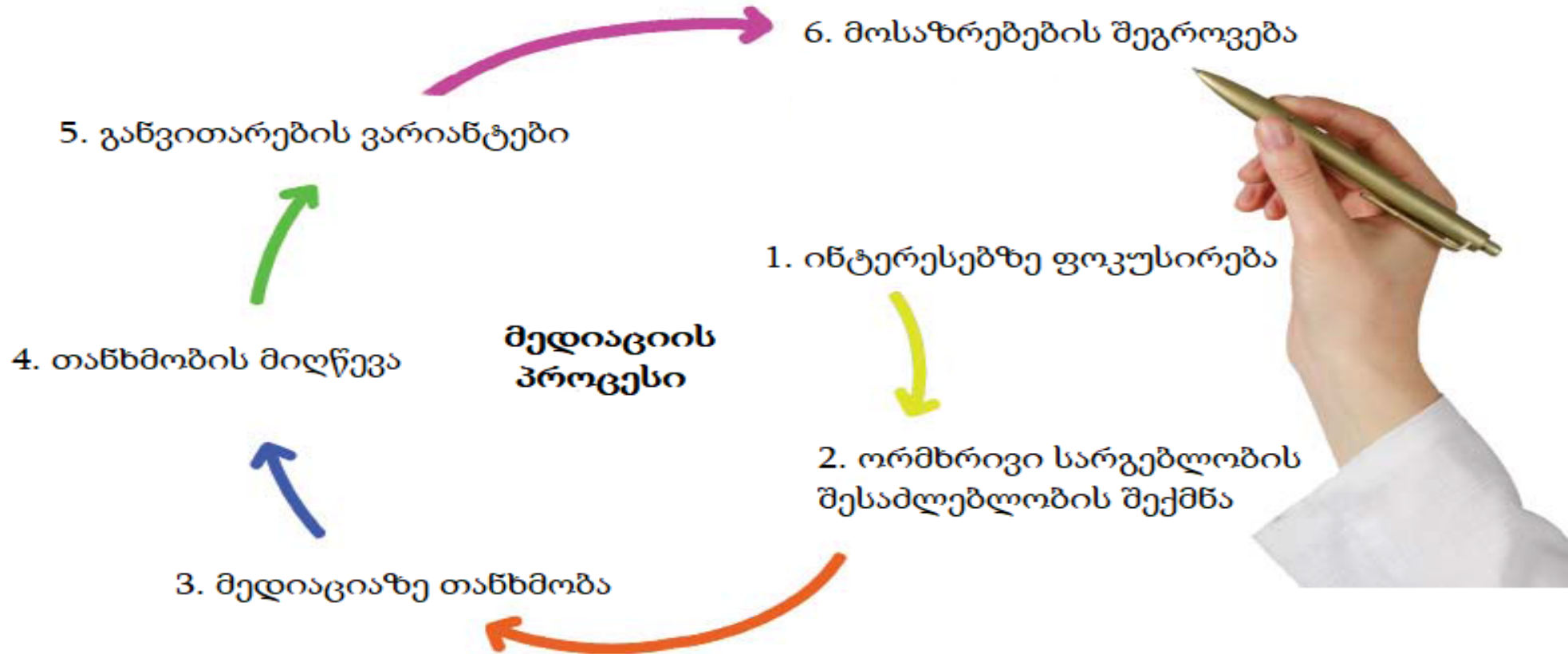
- ა) ქართული პოლიტიკა ქალებისთვის კეთილგანწყობილი სივრცეა;
- ბ) ქართულ პოლიტიკაში ძირითადად პროფესიონალები საქმიანობენ;
- გ) ამომრჩეველი უფრო მეტად ითვისებს კონკრეტული პოლიტიკური ლიდერის პიროვნებას, ვიდრე საარჩევნო პროგრამებსა და პარტიულ დოქტრინას;
- დ) მოსახლეობის უმრავლესობა მიიჩნევს, რომ პოლიტიკოსები პოლიტიკურ ძალაუფლებას მოსახლეობის პრობლემების აღმოსაფხვრელად იყენებენ და არა პირადი კეთილდღეობის მისაღწევად.

ინსტრუქცია

თანმიმდევრობის დადგენა (№13)

დავალებაში მოცემული ჩამონათვალი დაალაგეთ მითითებული პრინციპის თანახმად. პასუხები ჩაწერეთ პასუხების ფურცელზე მოცემულ უჯრებში. გაითვალისწინეთ, რომ უჯრაში იწერება მხოლოდ არჩეული პასუხის შესაბამისი ციფრი. ქულათა მაქსიმალური რაოდენობა მითითებულია დავალების გასწვრივ.

(1) 13. სქემაზე მოცემული მედიაციის პროცესის ეტაპები დაალაგეთ თანმიმდევრულად:

				5*	
--	--	--	--	----	--

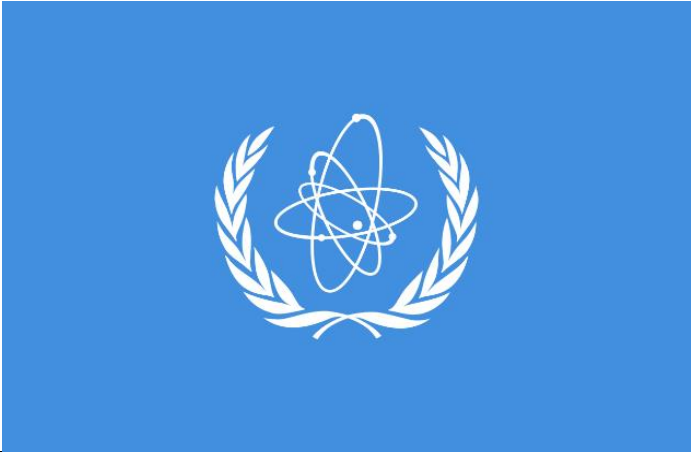

* ცხრილში მითითებულია სწორი პასუხი.

ინსტრუქცია

შესაბამისობის დადგენა (№14, 15, 16)

დავალებაში ორ სვეტად მოცემულია სხვადასხვა ტიპის ჩამონათვალი. დაადგინეთ შესაბამისობა ამ ორ სვეტში წარმოდგენილ ინფორმაციას შორის. პასუხები ჩაწერეთ პასუხების ფურცელზე მოცემულ ცხრილში. ქულათა მაქსიმალური რაოდენობა მითითებულია დავალების გასწვრივ.

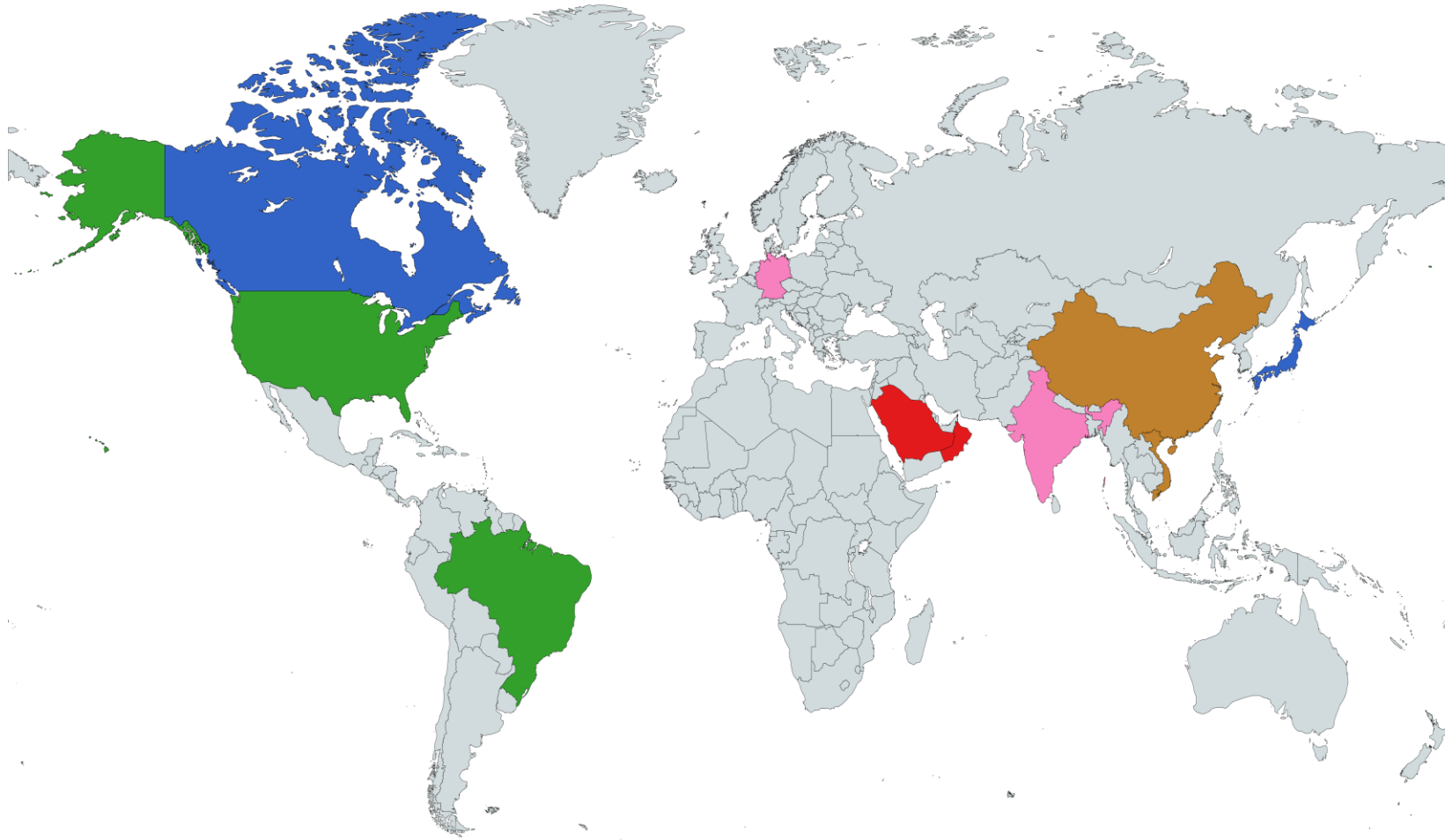
(1) 14. II სვეტში მოცემული გაეროს სპეციალიზირებული დაწესებულებები შეუსაბამეთ I სვეტში წარმოდგენილ დროშებს:

I. დროშები		II. გაეროს სპეციალიზირებული დაწესებულებები
ა) 	ბ) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. შრომის საერთაშორისო ორგანიზაცია 2. ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაცია 3. ატომური ენერჯის საერთაშორისო სააგენტო 4. საერთაშორისო საზღვაო ორგანიზაცია
გ) 	დ) 	

(2) 15. II სვეტში მოცემული გადაწყვეტილების მიღების პროცესში საზოგადოებრივი ჩართულობის მოდელები შეუსაბამეთ I სვეტში მოცემულ საზოგადოების ჩართულობის ხარისხს:

I. საზოგადოების ჩართულობის ხარისხი	II. საზოგადოებრივი ჩართულობის მოდელები
ა) საზოგადოების ინტერესებისა და სურვილების გაგება და მათი გათვალისწინება გადაწყვეტილების მიღების დროს.	1. ინფორმირება
ბ) საბოლოო გადაწყვეტილების მიღების შესაძლებლობის გადაცემა საზოგადოების ხელში.	2. კონსულტაცია
გ) საზოგადოებასთან პარტნიორობა გადაწყვეტილების მიღების პროცესის თითოეულ ასპექტში.	3. ჩართულობა
დ) საზოგადოების დროულად უზრუნველყოფა დაბალანსებული და ობიექტური მონაცემებით/ცნობებით.	4. კოლაბორაცია
ე) საზოგადოებისაგან უკუკავშირის მიღება პრობლემურ საკითხებზე, მათი გადაჭრის ალტერნატივებსა და საბოლოო გადაწყვეტილებებზე.	5. უფლებამოსილებით აღჭურვა

(2) 16. რუკა ასახავს მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყანაში არსებულ მმართველობის ფორმებს. შეუსაბამეთ I სვეტში მოცემულ მმართველობის ფორმებს II სვეტში მოცემული რუკის ლეგენდის ფერები:

I. მმართველობის ფორმები	II. რუკის ლეგენდის ფერები
ა) საპრეზიდენტო რესპუბლიკა	1.
ბ) საპარლამენტო კონსტიტუციური მონარქია	2.
გ) აბსოლუტური მონარქია	3.
დ) საპარლამენტო რესპუბლიკა	4.
ე) კომუნიზმი	5.

ინსტრუქცია

შეცდომის გასწორება (№17)

დავალებაში მოცემულია ტექსტი, რომელშიც დაშვებულია ფაქტობრივი შეცდომები (თარიღი, ტერმინი, სახელი და სხვ). იპოვეთ და შეასწორეთ ისინი. ნაპოვნი შეცდომა და მისი შესწორებული ვარიანტი ჩაწერეთ პასუხების ფურცელზე მოცემულ ცხრილში (შეცდომა - I სვეტში, ხოლო შესწორებული ვარიანტი - II სვეტში). გაითვალისწინეთ, ყოველი ნაპოვნი შეცდომა, მის შესწორებულ ვარიანტთან ერთად, 1 ქულით ფასდება. ქულათა მაქსიმალური რაოდენობა მითითებულია დავალების გასწვრივ.

(7) 17. ყურადღებით წაიკითხეთ ტექსტი, იპოვეთ და გაასწორეთ შეცდომები:

ადგილობრივი თვითმმართველობა

სახელმწიფო სხვადასხვა მხარესა და დასახლებას მოიცავს. იმისათვის, რომ გათვალისწინებული იყოს ადგილობრივი მოსახლეობის ინტერესები და ეფექტიანად მოხდეს მათი დაკმაყოფილება, მნიშვნელოვანია, რომ ძალაუფლება არა მხოლოდ სახელმწიფო დონეზე, არამედ ტერიტორიული პრინციპითაც ნაწილდებოდეს. სწორედ ადგილობრივი თვითმმართველობები წარმოადგენს მოქალაქეთა უფლებას და შესაძლებლობას, რომ ადგილობრივი ინტერესების შესაბამისად კანონმდებლობის ფარგლებში გადაწყვიტონ ადგილობრივი მნიშვნელობის საკითხები.

სახელმწიფო ხელისუფლებასა და თვითმმართველ ერთეულებს შორის უფლებამოსილებათა გამიჯვნა ეფუძნება სუბორდინაციის პრინციპს. ამ პრინციპის თანახმად საკითხი, რომლის მოგვარებაც შესაძლებელია ქვედა დონეზე, არ უნდა წყდებოდეს ზედა დონეზე.

საქართველოში დღეისათვის მოქმედი ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის თანახმად, განსხვავდება თვითმმართველობის უფლებამოსილებათა ორი სახე: საკუთარი და დეკლარირებული. საკუთარ უფლებამოსილებებს მიეკუთვნება: ადგილობრივი ბიუჯეტის პროექტის მომზადება, განხილვა და დამტკიცება, ადგილობრივი გადასახადების, მოსაკრებლების შემოღება-გაუქმება, მათი განაკვეთების დადგენა. საკუთარი უფლებამოსილების ფარგლებში თვითმმართველობა ასევე უზრუნველყოფს ადგილობრივი ქუჩების, პარკებისა და სხვა საჯარო ადგილების დასუფთავებას, გამწვანებასა და გარე განათებას.

საქართველოს კანონმდებლობით თვითმმართველი ერთეული არის კერძო სამართლის იურიდიული პირი. თვითმმართველ ქალაქს ან თვითმმართველ თემს, რომელსაც გააჩნია ადმინისტრაციული საზღვრები და ადმინისტრაციული ცენტრი, საბჭოები ეწოდება.

გადასვლა ტექსტის მეორე გვერდზე

ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანო არის საკრებულო, რომელსაც ირჩევს შესაბამის ტერიტორიაზე მაცხოვრებელი მოსახლეობა 4 წლის ვადით. საქართველოს კანონმდებლობით ადგილობრივი თვითმმართველობის აღმასრულებელი ორგანოს უმაღლესი თანამდებობის პირი არის მერი. მერად შეიძლება აირჩეს საარჩევნო უფლების მქონე საქართველოს მოქალაქე 25 წლის ასაკიდან, რომელსაც საქართველოში უცხოვრია 5 წელი მაინც.

საქართველოს პირველი რესპუბლიკის პერიოდში ადგილობრივი თვითმმართველობების შემოღება დემოკრატიული წყობილების დასამკვიდრებლად მნიშვნელოვან ფაქტორად მიაჩნდათ ქართველ პოლიტიკოსებს, რასაც საქართველოს ტერიტორიის ძირითად მაზრებში ჩატარებული საერობო არჩევნები ადასტურებს. თუმცა 1925 წელს რუსეთის წითელი არმიის თბილისში შემოსვლასა და საქართველოს გასაბჭოებას შედეგად მოჰყვა სრულიად ცენტრალიზებული მმართველობის ხანა. საბჭოთა კავშირის არადემოკრატიული მმართველობის სისტემა გამორიცხავდა ადგილობრივი თვითმმართველობების რეალურად არსებობას.

საქართველოს დამოუკიდებლობის ხელახლა მოპოვების კვალდაკვალ ადგილობრივი არჩევნების ჩატარება 1989 წელს იყო ერთგვარი მცდელობა თვითმმართველობის დასამკვიდრებლად. მოგვიანებით, „ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის შესახებ“ ორგანული კანონის საფუძველზე 1998 წელს ჩატარებული არჩევნების შედეგად არჩეულ იქნა საკრებულოები, რომელთა რაოდენობა ათასს აღემატებოდა. დღეისათვის საქართველოში თვითმმართველი ერთეულების რაოდენობა ასზე ნაკლებია. დეცენტრალიზაციის განვითარებისთვის მნიშვნელოვანი იყო საქართველოს პარლამენტის მიერ ადგილობრივი თვითმმართველობის შესახებ ევროპული ქარტიის რატიფიცირება, რომელიც 1974 წელს მიიღო ევროპის საბჭომ. ამით ჩვენმა ქვეყანამ ევროპის სხვა სახელმწიფოების მსგავსად აღიარა, რომ ადგილობრივი თვითმმართველობა წარმოადგენს დემოკრატიული რეჟიმის ერთ-ერთ ძირითად საფუძველს.

ინსტრუქცია

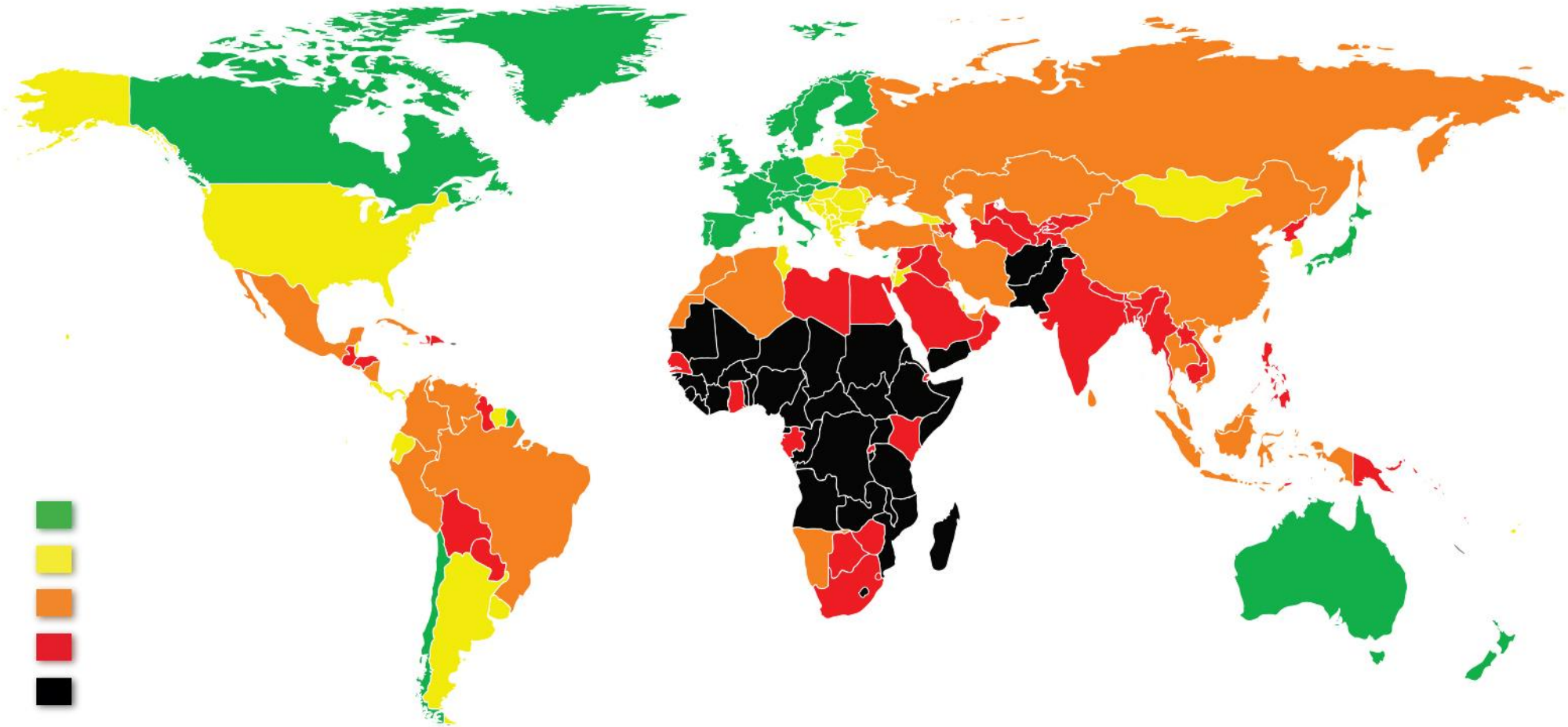
დავალება ღია დაბოლოებით (№18, 19.2, 19.3, 20, 21, 22, 23.3-23.7)

ყურადღებით გაეცანით დავალების პირობას. პასუხების ფურცელზე შესაბამის ადგილას ჩაწერეთ დავალების პირობის ადეკვატური, კონკრეტული, მკაფიოდ ჩამოყალიბებული პასუხი. ქულათა მაქსიმალური რაოდენობა მითითებულია თითოეული დავალების გასწვრივ.

(4) 18. სქემა არასრულად ასახავს საქართველოში მოქმედ გადასახადებს. შეავსეთ სქემა:

გადასახადები	გადასახადის სახეები	პირდაპირი / არაპირდაპირი
საერთო- სახელმწიფოებრივი	საშემოსავლო	პირდაპირი
	მოგების	18.1
	18.2	არაპირდაპირი
	აქციზი	არაპირდაპირი
	იმპორტი	18.3
ადგილობრივი	18.4	პირდაპირი

(3) 19. მოცემულია 2018 წლის მსოფლიო რუკა. რუკის ანალიზის საფუძველზე უპასუხეთ კითხვებს:

(1) 19.1 რა არის ასახული მოცემულ რუკაზე?

ა) რელიგიის გავრცელება;

ბ) ემიგრაციის მაჩვენებელი;

გ) ეკონომიკური განვითარება;

დ) ბავშვთა უფლებების დაცვის ხარისხი.

(1) 19.2 რუკის მონაცემების მიხედვით, იმსჯელეთ აფრიკის კონტინენტის ცენტრალურ ნაწილში არსებულ მდგომარეობაზე.

(1) 19.3 რუკის მონაცემების გამოყენებით იმსჯელეთ, როგორია მიმართება რუკაზე ასახულ მოვლენასა და ქვეყნების დემოკრატიულობას შორის. მოსაზრება დაასაბუთეთ.

- (5) **20. დავალებაში მოცემულია სასკოლო პროექტის მიზნის, ამოცანებისა და განხორციელების გზების არასრული ვარიანტი. იმისათვის, რომ სასკოლო პროექტის მოცემულმა ნაწილმა მიიღოს დასრულებული სახე, დავალებები შეასრულეთ შემდეგი თანმიმდევრობით:**
- I. განსაზღვრეთ და ჩაწერეთ II ამოცანა, ცხრილში მოცემული განხორციელების გზების ჩამონათვალიდან გამომდინარე; *(დავალება 20.2)*
 - II. დაწერეთ განხორციელების სამი სხვადასხვა გზა, რომლებიც თქვენი აზრით, ხელს შეუწყობს ცხრილში მოცემული I ამოცანის შესრულებას; *(დავალება 20.3)*
 - III. განსაზღვრეთ და ჩაწერეთ პროექტის მიზანი, რომლის მიღწევაც შესაძლებელია პროექტის ორივე ამოცანისა და მათი განხორციელების გზებიდან გამომდინარე. *(დავალება 20.1)*

(1)	20.1	<u>პროექტის მიზანი:</u> (ჩაწერეთ მიზანი, რომლის მიღწევაც შესაძლებელია მოცემული ამოცანებიდან და განხორციელების გზებიდან გამომდინარე).
(1)	20.2	<p><u>პროექტის I ამოცანა:</u> მოსწავლეების მიერ დემოკრატიული არჩევნების მნიშვნელობის გააზრება, საარჩევნო სისტემების შესახებ თეორიული ცოდნის გაღრმავება.</p> <p><u>პროექტის II ამოცანა:</u> (განსაზღვრეთ და ჩაწერეთ კონკრეტული ამოცანა, II ამოცანის განხორციელების გზებიდან გამომდინარე).</p>
(3)	20.3	<p><u>I ამოცანის განხორციელების გზები:</u> (დაწერეთ მოცემული ამოცანის განხორციელების სამი სხვადასხვა გზა).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. <p><u>II ამოცანის განხორციელების გზები:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. არჩევნებზე დამკვირვებლად მომუშავე არასამთავრობო ორგანიზაციის მოწვევა მოსწავლეებისათვის ტრენინგის ჩასატარებლად თემაზე: „დამკვირვებელთა როლი თავისუფალ და სამართლიან არჩევნებში“. 2. პანელური დისკუსიის მოწყობა არჩევნებში მონაწილე პოლიტიკური პარტიების წარმომადგენლებთან თემაზე: „ახალგაზრდობის პრობლემები პარტიის საარჩევნო პროგრამებში“. 3. იმიტირებული არჩევნების ჩატარება სკოლაში.

(4) 21. გაეცანით ილუსტრაციას და უპასუხეთ კითხვებს:

(1) 21.1 რა არის ილუსტრაციის მთავარი სათქმელი?

(1) 21.2 რომელი პოლიტიკური იდეოლოგიისათვის არის დამახასიათებელი სახელმწიფო კანონებისაგან თავისუფალი ცხოვრების მოთხოვნა და რა ძირითად არგუმენტს ემყარება ეს იდეოლოგია?

(2) 21.3 იმსჯელეთ არგუმენტირებულად, რატომ არის მნიშვნელოვანი, რომ ადამიანი შეზღუდული იყოს სახელმწიფო კანონებით. იმსჯელეთ არგუმენტირებულად, რატომ არის მორალური ნორმების დაცვა მნიშვნელოვანი პიროვნებისათვის.

(5) **22. გაეცანით ტექსტს და შეასრულეთ დავალება ქვემოთ მოცემული მითითებების შესაბამისად:**

„ქარხნების ავტომატიზაციამ უკვე გაანადგურა სამუშაოები ტრადიციულ მრეწველობებში და ხელოვნური ინტელექტის ზრდა, სავარაუდოდ გამოიწვევს ამ სამუშაოს მოსპობას საშუალო კლასებში, ასე რომ, დარჩება მხოლოდ ყველაზე მზრუნველობითი, შემოქმედებითი და საზედამხედველო როლები.

... ინტერნეტი და სხვადასხვა პლატფორმა ინდივიდთა ძალიან მცირე ჯგუფებს ნებას რთავს, რომ გამოიმუშაონ უზარმაზარი შემოსავლები ძალიან მცირე რაოდენობის ადამიანების დაქირავებით. ეს გარდაუვალია, ეს არის პროგრესი, მაგრამ ეს არის ასევე სოციალური დესტრუქცია.“

სტივენ ჰოკინგი, „ეს არის ყველაზე სახიფათო დრო ჩვენი პლანეტისთვის“, გარდიანი, 2016 წელი.

- (1) 22.1 ტექსტიდან გამომდინარე, განსაზღვრეთ და დაასახელეთ სადისკუსიო თემა. იმსჯელეთ თქვენ მიერ შერჩეული სადისკუსიო თემის მოცემულ ტექსტთან შესაბამისობისა და აქტუალურობის შესახებ.
- (4) 22.2 A. დაასახელეთ ორი არგუმენტი დისკუსიის დროს წარმოქმნილი პოზიციის დასაცავად;
B. დაასახელეთ ორი არგუმენტი დისკუსიის დროს წარმოქმნილი პოზიციის უარსაყოფად.

(თითოეული არგუმენტი უნდა იყოს არსებითად დამოუკიდებელი საზრისის მატარებელი.)

(9) **23. გაანალიზეთ მოცემული წყაროები და უპასუხეთ კითხვებს:**

წყარო N1

გერმანიის ნაციონალ-სოციალისტური პარტიის პარამილიტარისტული მოიერიშე რაზმის მსვლელობა ნიურნბერგში, 1929 წელი.

წყარო N2

„მხედრიონის“ ხელმძღვანელი ჯაბა იოსელიანი საქართველოს სამოქალაქო ომის დროს, 1992 წელი.

წყარო N3

„ყოველი სახელმწიფო ძალადობას ემყარებაო“, თქვა თავის დროზე ტროცკიმ ბრესტ-ლიტოვსკში. და ეს მართლაც ასეა. მხოლოდ და მხოლოდ ისეთი სოციალური წარმონაქმნები რომ არსებულებო, რომელთათვისაც უცნობია ძალადობა, ვითარცა ღონისძიება, უკუგდებული იქნებოდა „სახელმწიფოს“ ცნება. [...] ბუნებრივია, სულაც არ არის ისე, თითქოსდა ძალადობა სახელმწიფოს ნორმალური ან თუნდაც ერთადერთი ღონისძიება იყოს. ამაზე კი არ არის ლაპარაკი, არამედ იმაზე, რომ ძალადობა მისი სპეციფიკური ღონისძიებაა. დღესდღეობით სახელმწიფოსა და ძალადობას შორის ურთიერთობა განსაკუთრებით ინტიმურია. გვაროვნულიდან მოყოლებული წარსულის ყველა, ერთმანეთისგან სრულიად განსხვავებული გაერთიანებისათვის ფიზიკური ძალადობა სავსებით ნორმალურ ღონისძიებად ითვლებოდა. სადღეისოდ კი საჭიროა განვაცხადოთ, რომ სწორედ სახელმწიფო არის ადამიანთა ისეთი ერთობა, რომელიც თავის ხელში იღებს ფიზიკური ძალის ლეგიტიმური გამოყენების მონოპოლიას მოცემული ტერიტორიის ფარგლებში. თანამედროვეობის სპეციფიკა სწორედ ისაა, რომ იგი ფიზიკურ ძალადობაზე უფლებას მხოლოდ იმ ზომად მიაკუთვნებს ხოლმე ყოველ კავშირსა თუ ცალკე პერსონას, რა ზომითაც ამას, თავის მხრივ, სახელმწიფო უშვებს. მხოლოდ და მხოლოდ სახელმწიფო ითვლება ძალადობაზე „უფლების“ ერთადერთ წყაროდ. ამიტომ ჩვენთვის „პოლიტიკა“ სხვა არაფერია, თუ არა სწრაფვა ძალაუფლებაში მონაწილეობისაკენ, ან მის გადანაწილებაზე ზეგავლენის მოპოვებისკენ.“

მაქს ვებერი „პოლიტიკა, როგორ მოწოდება და ხელობა“ , 1919 წ.

წყარო N4

„მთავრობების უმეტესობა თითქმის ყოველთვის ცდილობს ძალადობაზე უფლების მონოპოლიზებას. თუ მხოლოდ მთავრობას შეუძლია ძალის ლეგიტიმურად გამოყენება და ეს გამოყენება შეზღუდულია კანონით, მაშინ ტრადიციული პოლიტიკა შესაძლებელია. შეუძლებელია დემოკრატიული არჩევნების ჩატარება, სასამართლო განხილვები, კანონპროექტების შემუშავება და კანონის აღსრულება, ან მთავრობის ნებისმიერი სხვა რუტინული საქმიანობა, თუ სხვა პირებსაც შეუძლიათ ძალის გამოყენება, სახელმწიფოს გარდა.

სწორედ ამიტომ ადამიანები და პარტიები, რომელთაც დემოკრატიისა და კანონის უზენაესობის დარღვევა სურთ, ქმნიან და აფინანსებენ ძალადობრივ ორგანიზაციებს, რომლებიც პოლიტიკაში ერთვებიან, ასეთი ჯგუფი შეიძლება იყოს პოლიტიკური პარტიის გასამხედროებული ფრთა, კონკრეტული პოლიტიკოსის პირადი დაცვა, ან, ერთი შეხედვით მოქალაქეების კერძო ინიციატივა, თუმცა, როგორც წესი, ირკვევა, რომ ეს ინიციატივა ამა თუ იმ პარტიის ან მისი ლიდერის მიერაა ორგანიზებული.“

ტიმოთი სნაიდერი „ტირანია, XX საუკუნის ოცი გაკვეთილი“, 2016 წელი.

წყარო N5

„სანამ ადამიანებს არა აქვთ საერთო ძალაუფლება, რომელიც ყველას მოწიწების მდგომარეობაში ამყოფებს, ისინი ომად წოდებულ ვითარებაში არიან და ეს არის ომი ყველა კაცისა ყველა სხვა კაცის წინააღმდეგ. რამეთუ ომი არ არის მხოლოდ ბრძოლის ან შერკინების მომენტი, ომი ჰქვია დროის იმ მონაკვეთს, როდესაც საკმარისად ცხადია ბრძოლის გზით დაპირისპირების ნება. მაშასადამე, დროის ცნება ისევე უნდა მივიჩნიოთ ომის ბუნების ნაწილად, როგორც ამას ამინდის შემთხვევაში ვაკეთებთ. როგორც ავდარს არ ვეძახით მხოლოდ ცალკეულ ჟინჯღლს თუ თქორს, არამედ რამდენიმე დღის განმავლობაში წვიმიან ამინდს, ასევე ომის არსია არა მხოლოდ ბრძოლა, არამედ გამოხატული მზაობა ბრძოლისთვის მთელი იმ დროის განმავლობაში, როდესაც მისგან დაცული არა ვართ. ყველა სხვა დროს კი მშვიდობა ჰქვია.“

თომას ჰობსი „ლევიათანი“, 1651 წელი.

წყარო N6

„სწორედ ამაშია სახელმწიფოს არსი, რომელიც შეიძლება განვსაზღვროთ, როგორც ერთი პიროვნება, რომლის მოქმედების ავტორადაც თავი გამოაცხადა მრავალმა, ვინც ერთმანეთს შეუთანხმდა იმის თაობაზე, რომ მას შეუძლია ყველა მათგანის ძალა და უნარები გამოიყენოს ისე, როგორც საჭიროდ ჩათვლის მშვიდობისა და საერთო უსაფრთხოებისათვის. ამგვარ პიროვნებას ჰქვია სუვერენი და მას სუვერენული ძალაუფლება მიეწერება; ყველა სხვა კი მისი ქვეშევრდომია.

სუვერენული ძალაუფლების მოპოვება ორგვარი გზით არის შესაძლებელი. ერთ შემთხვევაში ეს ხდება ბუნებრივი ძალით, იმის მსგავსად, როგორც კაცი აიძულებს თავის შვილებს თვითონაც და თავიანთი შვილებიც მის მმართველობას დაუქვემდებაროს, რადგან უარის შემთხვევაში მათი განადგურება შეუძლია. ასევე, კაცს შეუძლია, ომით დაიმორჩილოს სხვები მათი სიცოცხლის შენარჩუნების პირობით. მეორე გზა ისაა, როდესაც ადამიანები თავისი ნებით თანხმდებიან, დაემორჩილონ ერთ ადამიანს ან ადამიანთა საკრებულოს იმის რწმენით, რომ ისინი მათ ყველა სხვისგან დაიცავენ. ამ უკანასკნელს შეგვიძლია ვუწოდოთ პოლიტიკური სახელმწიფო, ან დაწესების გზით შექმნილი სახელმწიფო, პირველს კი – მოხვეჭის გზით შექმნილი სახელმწიფო.“

თომას ჰობსი „ლევიათანი“, 1651 წელი.

წყარო N7

„რაკი სუვერენი უმრავლესობის ხმებით გამოცხადდა, ის, ვისაც სხვა აზრი ჰქონდა, ახლა დანარჩენს უნდა დაეთანხმოს ანუ საკუთრად აღიაროს სუვერენის ყველა ქმედება. სხვა შემთხვევაში სამართლიანი იქნება, თუ სხვებმა ის გაანადგურეს. რამეთუ, თუ ის ნებაყოფლობით შევიდა შეკრებილთა ერთიანობაში, მან ამით საკმარისად განაცხადა თავისი ნება და დაეთანხმა, რომ გაიზიარებს უმრავლესობის გადაწყვეტილებებს. მაშასადამე, თუ ის ხელს აიღებს ასეთ გაზიარებაზე ან პროტესტს გამოთქვამს სუვერენის რომელიმე გადაწყვეტილების გამო, ის საკუთარ ხელშეკრულებას დაუპირისპირდება და, აქედან გამომდინარე, უსამართლო იქნება. მეორე მხრივ, მიუხედავად იმისა, არის თუ არა იგი გაერთიანების წევრი, ან ვინმემ ჰკითხა თუ არა მას თანხმობა, იგი ან უნდა დაეთანხმოს მათ გადაწყვეტილებას, ან დარჩეს ომის იმ მდგომარეობაში, რაშიც მანამდე იყო. ასეთ შემთხვევაში ნებისმიერ ადამიანს ისე, რომ ეს უსამართლოებად არ ჩაეთვლება, შეუძლია მისი განადგურება.“

თომას ჰობსი „ლევიათანი“, 1651 წელი.

- (1) **23.1** ჰობსის მიხედვით, რა მდგომარეობას ეწოდება *ომი ყველასი ყველას წინააღმდეგ?*
- ა) მოქალაქეების დაპირისპირებას ყოფით საკითხებზე;
 - ბ) მდგომარეობას, როდესაც არ არსებობს საერთო ძალაუფლება;
 - გ) ორ დაპირისპირებულ მხარეს შორის შეტაკების მომენტს;
 - დ) მდგომარეობას, როდესაც მოქალაქეები განიცდიან საფრთხეს სახელმწიფოს მხრიდან.

წყაროებზე გადასვლა: [1-2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#)

დავალებებზე გადასვლა: [23.2](#) [23.3-23.7](#)

(1) **23.2 N6 წყაროს მიხედვით, „პოლიტიკური სახელმწიფო“ შეგვიძლია ვუწოდოთ ისეთ სახელმწიფოს, რომელშიც:**

- ა) ადამიანები თავისი ნებით ექვემდებარებიან სუვერენს, რომელიც მათ იცავს სხვა ადამიანთა მხრიდან ძალადობისაგან;
- ბ) მოქალაქეები იძულებული არიან დაემორჩილონ მმართველ ძალას, რათა ამ უკანასკნელმა არ გაანადგუროს მათი სიცოცხლე და თავისუფლება;
- გ) ძლიერი პიროვნება ომის ძალით იმორჩილებს სხვა ადამიანებს და მათი სიცოცხლის შენარჩუნების პირობით აწესებს სახელმწიფო მმართველობას;
- დ) ძალაუფლება ადამიანთა საკრებულოს თითოეულ წევრზე თანაბრად არის გადანაწილებული და ყოველ პიროვნებას აქვს სუვერენული ძალაუფლება.

წყაროებზე გადასვლა: [1-2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#)

დავალებებზე გადასვლა: [23.1](#) [23.3-23.7](#)

- (1) 23.3 იმსჯელეთ, რას მოიაზრებს თომას ჰობსი წინადადებაში „ერთი პიროვნება, რომლის მოქმედების ავტორადაც თავი გამოაცხადა მრავალმა.“
- (2) 23.4 იმსჯელეთ N7 წყაროში მოცემულ მიმართებაზე უმრავლესობასა და უმცირესობას შორის. შეაფასეთ მოცემული მიმართება ლიბერალურ-დემოკრატიული პერსპექტივიდან.
- (2) 23.5 მაქს ვებერის ტექსტის მიხედვით, რას ნიშნავს ძალადობის ლეგიტიმური უფლება? იმსჯელეთ, რა საშუალებებით ახორციელებს მას სახელმწიფო.
- (1) 23.6 იმსჯელეთ, რა ლეგალური საშუალებებით არის გადაჭრილი თანამედროვე ლიბერალურ სახელმწიფოში ძალადობის ლეგიტიმური უფლების შეზღუდვა.
- (1) 23.7 იმსჯელეთ, შესაძლებელია თუ არა „ტრადიციული პოლიტიკის“ განხორციელება N1 და N2 წყაროებში აღწერილი ვითარების შემთხვევაში. მსჯელობა დაასაბუთეთ წყაროებზე დაყრდნობით.

წყაროებზე გადასვლა: [1-2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#)

დავალებებზე გადასვლა: [23.1](#) [23.2](#)

2022 წელი

სამოქალაქო განათლების საგნის გამოცდა

ტესტის შეფასების სქემა

დავლება №	სწორი პასუხი	მაქსიმალური შეფასება												
	<i>I. ცოდნა და უნარები</i>													
1.	ა	1												
2.	დ	1												
3.	ბ	1												
4.	ა	1												
5.	ბ	1												
6.	ბ	1												
7.	ა	1												
8.	ბ	1												
9.	დ	1												
10.	ა	1												
11.	დ	1												
12.	ბ	1												
13.	<table border="1" style="margin: auto;"> <tr> <td style="padding: 5px;">3</td> <td style="padding: 5px;">6</td> <td style="padding: 5px;">1</td> <td style="padding: 5px;">2</td> <td style="padding: 5px;">5*</td> <td style="padding: 5px;">4</td> </tr> </table>	3	6	1	2	5*	4	1						
3	6	1	2	5*	4									
14.	<table border="1" style="margin: auto;"> <tr> <td style="padding: 5px;">I.</td> <td style="padding: 5px;">ა</td> <td style="padding: 5px;">ბ</td> <td style="padding: 5px;">გ</td> <td style="padding: 5px;">დ</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">II.</td> <td style="padding: 5px;">3</td> <td style="padding: 5px;">4</td> <td style="padding: 5px;">2</td> <td style="padding: 5px;">1</td> </tr> </table>	I.	ა	ბ	გ	დ	II.	3	4	2	1	1		
I.	ა	ბ	გ	დ										
II.	3	4	2	1										
15.	<table border="1" style="margin: auto;"> <tr> <td style="padding: 5px;">I.</td> <td style="padding: 5px;">ა</td> <td style="padding: 5px;">ბ</td> <td style="padding: 5px;">გ</td> <td style="padding: 5px;">დ</td> <td style="padding: 5px;">ე</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">II.</td> <td style="padding: 5px;">3</td> <td style="padding: 5px;">5</td> <td style="padding: 5px;">4</td> <td style="padding: 5px;">1</td> <td style="padding: 5px;">2</td> </tr> </table> <p>2 ქულა: 5 სწორი პასუხი; 1 ქულა: 4 ან 3 სწორი პასუხი; 0 ქულა: 2 და 2-ზე ნაკლები სწორი პასუხი.</p>	I.	ა	ბ	გ	დ	ე	II.	3	5	4	1	2	2
I.	ა	ბ	გ	დ	ე									
II.	3	5	4	1	2									

16.	<table border="1" data-bbox="557 154 995 311"> <tr> <td>I.</td> <td>ა</td> <td>ბ</td> <td>გ</td> <td>დ</td> <td>ე</td> </tr> <tr> <td>II.</td> <td>2</td> <td>4</td> <td>1</td> <td>5</td> <td>3</td> </tr> </table> <p>2 ქულა: 5 სწორი პასუხი; 1 ქულა: 4 ან 3 სწორი პასუხი; 0 ქულა: 2 და 2-ზე ნაკლები სწორი პასუხი.</p>	I.	ა	ბ	გ	დ	ე	II.	2	4	1	5	3	2												
I.	ა	ბ	გ	დ	ე																					
II.	2	4	1	5	3																					
17.	<p>ყოველი მართებულია შესწორებული შეცდომა ფასდება 1 ქულით</p> <p><u>ნიმუში:</u></p> <table border="1" data-bbox="365 589 1187 1249"> <thead> <tr> <th></th> <th>შეცდომა</th> <th>სწორი პასუხი</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>17.1</td> <td>სუბორდინაციის</td> <td>სუბსიდიარობის</td> </tr> <tr> <td>17.2</td> <td>დეკლარირებული</td> <td>დელეგირებული</td> </tr> <tr> <td>17.3</td> <td>კერძო</td> <td>საჯარო</td> </tr> <tr> <td>17.4</td> <td>საბჭოები</td> <td>მუნიციპალიტეტები</td> </tr> <tr> <td>17.5</td> <td>1925 წელს</td> <td>1921 წელს</td> </tr> <tr> <td>17.6</td> <td>1989 წელს</td> <td>1991 წელს</td> </tr> <tr> <td>17.7</td> <td>1974 წელს</td> <td>1985 წელს</td> </tr> </tbody> </table> <p><u>შენიშვნა:</u> შეფასების დროს სწორ პასუხში 1 ქულა იწერება შეცდომათა მოცემული ნუმერაციის შესაბამისად (აპლიკანტის პასუხების ფურცელზე შეცდომათა თანმიმდევრობის მიუხედავად).</p>		შეცდომა	სწორი პასუხი	17.1	სუბორდინაციის	სუბსიდიარობის	17.2	დეკლარირებული	დელეგირებული	17.3	კერძო	საჯარო	17.4	საბჭოები	მუნიციპალიტეტები	17.5	1925 წელს	1921 წელს	17.6	1989 წელს	1991 წელს	17.7	1974 წელს	1985 წელს	7
	შეცდომა	სწორი პასუხი																								
17.1	სუბორდინაციის	სუბსიდიარობის																								
17.2	დეკლარირებული	დელეგირებული																								
17.3	კერძო	საჯარო																								
17.4	საბჭოები	მუნიციპალიტეტები																								
17.5	1925 წელს	1921 წელს																								
17.6	1989 წელს	1991 წელს																								
17.7	1974 წელს	1985 წელს																								
18.	<p>18.1 მაქსიმალური 1 ქულა 1 ქულა: მოცემულია დავალების პირობის შესაბამისი სწორი პასუხი. 0 ქულა: პასუხი არ არის მოცემული / არასწორია / არასრულია / არ შეესაბამება დავალების პირობას.</p> <p>18.2 მაქსიმალური 1 ქულა 1 ქულა: მოცემულია დავალების პირობის შესაბამისი სწორი პასუხი. 0 ქულა: პასუხი არ არის მოცემული / არასწორია / არასრულია / არ შეესაბამება დავალების პირობას.</p> <p>18.3 მაქსიმალური 1 ქულა 1 ქულა: მოცემულია დავალების პირობის შესაბამისი სწორი პასუხი. 0 ქულა: პასუხი არ არის მოცემული / არასწორია / არასრულია / არ შეესაბამება დავალების პირობას.</p>	4																								

	<p>18.4 მაქსიმალური 1 ქულა 1 ქულა: მოცემულია დავალების პირობის შესაბამისი სწორი პასუხი. 0 ქულა: პასუხი არ არის მოცემული / არასწორია / არასრულია / არ შეესაბამება დავალების პირობას.</p>	
19.	<p>19.1 დ.</p> <p>19.2 მაქსიმალური 1 ქულა 1 ქულა: მოცემულია დავალების პირობის შესაბამისი სწორი პასუხი, პასუხი კონკრეტულია, არ შეიცავს ფაქტობრივ შეცდომას. 0 ქულა: პასუხი არ არის მოცემული / არასწორია / არასრულია / არ შეესაბამება დავალების პირობას.</p> <p>19.3 მაქსიმალური 1 ქულა 1 ქულა: მოცემულია მკაფიოდ ჩამოყალიბებული, დავალების პირობის შესაბამისი არგუმენტირებული მსჯელობა. 0 ქულა: პასუხი არ არის მოცემული / არასწორია / არასრულია / არ შეესაბამება დავალების პირობას.</p> <p><i>შენიშვნა: 19.2 და 19.3 შეფასდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ სწორადაა ამოცნობილი რუკა</i></p>	3
20.	<p>20.1 მაქსიმალური 1 ქულა 1 ქულა: პროექტის მიზანი ამოცანების შესაბამისად არის განსაზღვრული და მკაფიოდაა ჩამოყალიბებული; 0 ქულა: პასუხი არ არის მოცემული / არასწორია / არასრულია / არ შეესაბამება დავალების პირობას.</p> <p>20.2 მაქსიმალური 1 ქულა 1 ქულა: პროექტის ამოცანა განხორციელების გზების შესაბამისად და მკაფიოდ არის ჩამოყალიბებული; 0 ქულა: პასუხი არ არის მოცემული / არასწორია / არასრულია / არ შეესაბამება დავალების პირობას.</p> <p>20.3 მაქსიმალური 3 ქულა 1 ქულა: ყოველი მკაფიოდ ფორმულირებული, დამოუკიდებელი განხორციელების გზა, რომელიც მოცემული ამოცანის შესაბამისია; 0 ქულა: პასუხი არ არის მოცემული / არასრულია / ზოგადია, არ იძლევა მისაღწევი შედეგის განსაზღვრის შესაძლებლობას / არ შეესაბამება დავალების პირობას.</p>	5
21.	<p>21.1 მაქსიმალური 1 ქულა 1 ქულა: მოცემულია დავალების პირობის შესაბამისი მსჯელობა; აზრი მკაფიოდ და გასაგებადაა ჩამოყალიბებული; პასუხი სრულია; არ შეიცავს ფაქტობრივ ან ტერმინოლოგიურ შეცდომებს. 0 ქულა: პასუხი არ არის მოცემული / არასწორია / არასრულია / არ შეესაბამება დავალების პირობას.</p>	4

	<p>21.2 მაქსიმალური 1 ქულა 1 ქულა: მოცემულია დავალების პირობის შესაბამისი სწორი პასუხი; მკაფიოდ და გასაგებადაა ჩამოყალიბებული; პასუხი სრულია; არ შეიცავს ფაქტობრივ ან ტერმინოლოგიურ შეცდომებს. 0 ქულა: პასუხი არ არის მოცემული / არასწორია / არასრულია / არ შეესაბამება დავალების პირობას.</p> <p>21.3 მაქსიმალური 2 ქულა 2 ქულა: მოცემულია დავალების პირობის შესაბამისი, მკაფიოდ ჩამოყალიბებული არგუმენტირებული მსჯელობა; პასუხი სრულია; არ შეიცავს ფაქტობრივ ან ტერმინოლოგიურ შეცდომებს. 1 ქულა: მოცემულია დავალების პირობის შესაბამისი, მკაფიოდ ჩამოყალიბებული არგუმენტირებული მსჯელობა, რომელიც არ შეიცავს ფაქტობრივ ან ტერმინოლოგიურ შეცდომებს, თუმცა პასუხი არასრულია და აკმაყოფილებს ორი პირობიდან მხოლოდ ერთს; 0 ქულა: პასუხი არ არის მოცემული / არასრულია / არ შეესაბამება დავალების პირობას / მსჯელობა ზოგადია, არ ჩანს საკითხის თეორიული ცოდნა / მსჯელობა არაა არგუმენტირებული.</p>	
<p>22.</p>	<p>22.1 მაქსიმალური 1 ქულა 1 ქულა: სადისკუსიო თემა მკაფიოდაა ჩამოყალიბებული, შეესაბამება მოცემულ ტექსტს, შესაძლოა არ არის რეზოლუციის სახით ჩამოყალიბებული, თუმცა არის პრობლემატური, ორმხრივი და დისკუსიის წარმართვის შესაძლებლობას იძლევა; ახსნილია სადისკუსიო თემის მიმართება მოცემულ ტექსტთან, ნაჩვენებია თემის აქტუალობა. 0 ქულა: პასუხი არ არის მოცემული / არასრულია / არ შეესაბამება დავალების პირობას.</p> <p>22.2 მაქსიმალური 4 ქულა თითო მტკიცებითი არგუმენტი - 1 ქულა თითო უარმყოფელი არგუმენტი - 1 ქულა</p> <p>სადისკუსიო თემის შესაბამისი, კონკრეტული, მკაფიოდ ჩამოყალიბებული, დასრულებული აზრის მატარებელი არგუმენტი, რომელიც არ შეიცავს ფაქტობრივ შეცდომას, ფასდება თითო ქულით;</p> <p>თითოეული არგუმენტი უნდა იყოს დამოუკიდებელი საზრისის მატარებელი.</p>	<p>5</p>
<p>23.</p>	<p>23.1 ბ. 23.2. ა</p> <p>23.3 მაქსიმალური 1 ქულა 1 ქულა: მოცემულია დავალების პირობის შესაბამისი, მკაფიოდ ჩამოყალიბებული, თანმიმდევრული, ლოგიკური მსჯელობა, რომელიც არ შეიცავს ფაქტობრივ ან ტერმინოლოგიურ შეცდომებს. 0 ქულა: პასუხი არ არის მოცემული / არასრულია / არ არის მკაფიოდ ჩამოყალიბებული / არ შეესაბამება დავალების პირობას.</p>	<p>9</p>

	<p>23.4 მაქსიმალური 2 ქულა</p> <p>2 ქულა: მოცემულია დავალების პირობის შესაბამისი, გამართული, მკაფიოდ ჩამოყალიბებული თანმიმდევრული, ლოგიკური მსჯელობა. სრულად პასუხობს დავალების პირობას, არ შეიცავს ფაქტობრივ ან ტერმინოლოგიურ შეცდომებს.</p> <p>1 ქულა: მოცემულია დავალების პირობის შესაბამისი, მკაფიოდ ჩამოყალიბებული, თანმიმდევრული, ლოგიკური მსჯელობა, რომელიც არ შეიცავს ფაქტობრივ ან ტერმინოლოგიურ შეცდომებს. პასუხი არასრულია, ორი პირობიდან მხოლოდ ერთს პასუხობს.</p> <p>0 ქულა: პასუხი არ არის მოცემული / არასრულია / არ არის მკაფიოდ ჩამოყალიბებული / არ შეესაბამება დავალების პირობას.</p> <p>23.5 მაქსიმალური 2 ქულა</p> <p>2 ქულა: მოცემულია დავალების პირობის შესაბამისი, გამართული, მკაფიოდ ჩამოყალიბებული თანმიმდევრული, ლოგიკური მსჯელობა. სრულად პასუხობს დავალების პირობას, არ შეიცავს ფაქტობრივ ან ტერმინოლოგიურ შეცდომებს.</p> <p>1 ქულა: მოცემულია დავალების პირობის შესაბამისი, მკაფიოდ ჩამოყალიბებული, თანმიმდევრული, ლოგიკური მსჯელობა, რომელიც არ შეიცავს ფაქტობრივ ან ტერმინოლოგიურ შეცდომებს. პასუხი არასრულია, ორი პირობიდან მხოლოდ ერთს პასუხობს.</p> <p>0 ქულა: პასუხი არ არის მოცემული / არასრულია / არ არის მკაფიოდ ჩამოყალიბებული / არ შეესაბამება დავალების პირობას.</p> <p>23.6 მაქსიმალური 1 ქულა</p> <p>1 ქულა: მოცემულია დავალების პირობის შესაბამისი, მკაფიოდ ჩამოყალიბებული, თანმიმდევრული, ლოგიკური მსჯელობა, რომელიც არ შეიცავს ფაქტობრივ ან ტერმინოლოგიურ შეცდომებს.</p> <p>0 ქულა: პასუხი არ არის მოცემული / არასრულია / არ არის მკაფიოდ ჩამოყალიბებული / არ შეესაბამება დავალების პირობას.</p> <p>23.7 მაქსიმალური 1 ქულა</p> <p>1 ქულა: მოცემულია დავალების პირობის შესაბამისი, მკაფიოდ ჩამოყალიბებული, თანმიმდევრული, ლოგიკური მსჯელობა, რომელიც არ შეიცავს ფაქტობრივ ან ტერმინოლოგიურ შეცდომებს.</p> <p>0 ქულა: პასუხი არ არის მოცემული / არასრულია / არ არის მკაფიოდ ჩამოყალიბებული / არ შეესაბამება დავალების პირობას.</p> <p><u>შენიშვნა:</u> ღია დავალებებში მოცემული მსჯელობა, რომელიც შეიცავს სიმულაციის ენას, დისკრიმინაციულ შეხედულებებს, არ შეფასდება.</p>	
	ტესტის მაქსიმალური ქულა	55